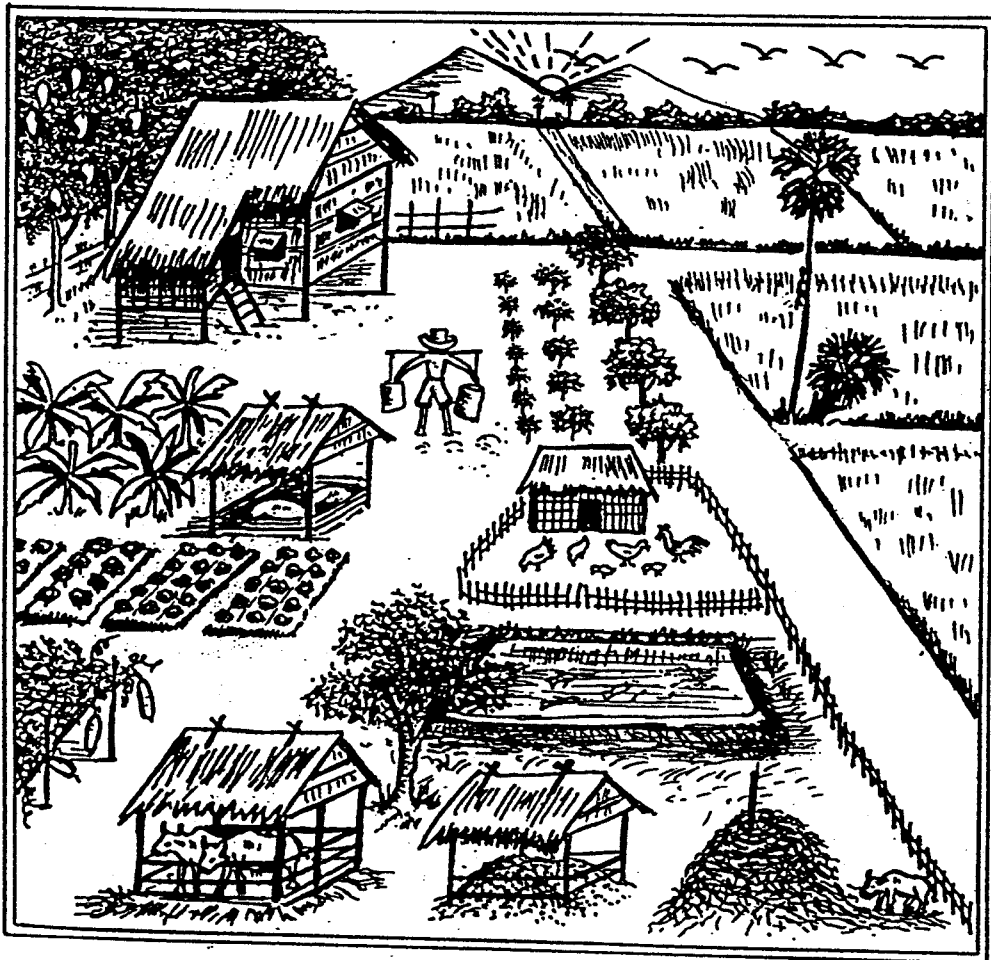

မြန်မာ့အနက်အဓိပ္ပာယ်

ပထမပိုဒ်

មាតិកាអត្ថបទ

ទំព័រ

I-លក្ខណៈពិសេសវដ្ត រួមផ្សំ.....១

    ១-ផ្ទះ.....២

    ២-ជីកំប៉ុស្ត.....២

    ៣-ការចិញ្ចឹមសត្វ.....២

    ៤-សមាសធាតុ.....២

II-បច្ចេកទេស.....៣

    ១-របៀបធ្វើជី ជីកំប៉ុស្ត.....៣

    ២-ការចិញ្ចឹមមាន់ពូជ ជាលក្ខណៈគ្រួសារ.....៥

    ៣- ការចិញ្ចឹមជ្រូកជាលក្ខណៈគ្រួសារ.....១១

    ៤-ដំណាំបន្លែជាលក្ខណៈគ្រួសារ.....១៧

    ៥-ដំណាំឈើហូបផ្លែជាលក្ខណៈគ្រួសារ.....២៦

    ៦-ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះជាលក្ខណៈគ្រួសារ.....៣៣

    ៧-ផលិតកម្មដំណាំស្រូវ.....៤១

ក្រុមត្រួតពិនិត្យ បច្ចេកទេស និង កែលម្អអត្ថបទ

ល.រ	នាម និង គោត្តនាម	មុខងារ
១	លោកឡេង ប៊ុន	ប្រធានការិយាល័យក្សេត្រសាស្ត្រ និង កែលម្អអធិកសិកម្ម
២	លោក គង់ បន្ទា	អនុប្រធានការិយាល័យក្សេត្រសាស្ត្រ និង កែលម្អអធិកសិកម្ម
៣	លោក គាន គីលាន	ប្រធានស្ថានីយ៍ ទឹកវិល នៃ ការិយាល័យក្សេត្រសាស្ត្រ និង កែលម្អអធិកសិកម្ម ខេត្តសៀមរាប
៤	លោក គាន់ ហ៊ុយសី	ប្រធានផ្នែកផែនការស្ថិតិ នៃ ការិយាល័យក្សេត្រសាស្ត្រ និង កែលម្អអធិកសិកម្ម ខេត្តសៀមរាប
៥	លោក ត្រី វិច	អនុប្រធានការិយាល័យ ផលិតកម្ម -បសុព្យាបាលខេត្តសៀមរាប
៦	លោក សីម ធរដ្ឋ	អនុប្រធានការិយាល័យ ផលិតកម្ម -បសុព្យាបាលខេត្តសៀមរាប
៧	លោកត្រឹង សាវិទ	អនុប្រធានការិយាល័យ ជលផល ខេត្តសៀមរាប

សេចក្តីផ្តើម

យើងនៅតែប្រឈមនឹងវិបត្តិ នៃភាពក្រីក្រតាមជនបទ ដោយជៀសមិនរួច ព្រោះជារៀង រាល់ឆ្នាំ ធនធានធម្មជាតិដែលជា គន្លឹះ សំរាប់ធ្វើកសិកម្មបានត្រូវខូចខាត និង បាត់បង់ ដែលបណ្តាលអោយកសិករខ្វះគ្រប់មធ្យោបាយក្នុងការស្វែងរកចំណូលក្នុង គ្រួសារ ដែលបណ្តាលអោយដីខ្សោះដីជាតិ ភ្លៀងមិនទៀងទាត់ អាកាសធាតុក្តៅ ខ្លាំង មានគ្រោះទឹកជំនន់ និង ភាពរាំងស្ងួត ។

ការធ្វើប្រព័ន្ធកសិកម្មចម្រុះខ្នាតតូចដែលផ្សំចម្រុះ គ្នា រវាង ដំណាំស្រូវ ដំណាំបន្លែ ដំណាំឈើហូបផ្លែ ការចិញ្ចឹមសត្វ និង ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះ បានជួយដល់កសិករតាម ជនបទអោយមានជីវភាពរស់នៅ បានសមស្រប មានស្បៀងគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ដោះស្រាយ ជីវភាពក្នុងគ្រួសារ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អាចរកចំណូលពីការលក់ ផលិតផល ស្រូវ បន្លែ សត្វ ឈើហូបផ្លែ និង ត្រី ។ យើងខ្ញុំ បានប្រមូលផ្តុំ ឯកសារបច្ចេកទេសដែលមានការពាក់ព័ន្ធ មកចងក្រង ជាសៀវភៅ ប្រព័ន្ធកសិកម្មចម្រុះ នេះដើម្បីផ្តល់ ជាព័ត៌មានបន្ថែម ដល់អ្នក ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មរួមទាំងកសិករ ទៀតផង ។

យើងខ្ញុំ ជាអ្នករៀបរៀង សូមស្វាគមន៍ជានិច្ច ចំពោះអស់លោក លោកស្រី ដែលមាន បំណងចូលរួមទិចទៀន កែលំអ ឯកសារនេះអោយមានភាពសុក្រិតភាពថែមទៀត ។

សូមអរគុណ

សៀមរាប, ថ្ងៃទី១០ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០០២

រៀបរៀងដោយ

លោក គង់ ចន្ទា

វិស្វករក្សេត្រវិទ្យា

ប្រពន្ធកសិកម្មវិទ្យា

១ លក្ខណៈពិសេសវដ្តរួមផ្សំ

១. ផ្ទះ

ផ្ទះត្រូវបានសង់នៅក្បែរសមាសធាតុទាំងឡាយ ដែលត្រូវថែទាំខ្ពស់ដូចជា :-

- រោងគោ ឬ ក្របី
- រោងជីកំប៉ុស្ត
- ទ្រុងមាន់
- ទ្រុងជ្រូក
- សូនបន្លែ
- ដំណាំឈើហូបផ្លែ
- ស្រះចិញ្ចឹមត្រី
- ដីសំរាប់ធ្វើស្រែ

២ ដីកំប៉ុស្ត

ដីកំប៉ុស្ត ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាថាមពល និងជាដីដែលមានសារធាតុចិញ្ចឹមប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។

ប្តូរចោល

(ខ្លះខាយសារធាតុសរីរាង្គ និង ការទុកចោលទំនេរ)

ត្រូវបានលុបបំបាត់ចោលកាកសំណល់បានប្រើប្រាស់ជាសារធាតុចិញ្ចឹមបន្ថែម ដ៏ទំនេរអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់សំរាប់ដាំដំណាំដើមឈើ ដែលផ្តល់ជាអុស សំរាប់ដុតស្បែក ចំណីសត្វ និង ដាំដីស្រស់ ។

៣ ការចិញ្ចឹមសត្វ

ការចិញ្ចឹមសត្វត្រូវបានបញ្ចូលគ្នាទៅក្នុងប្រព័ន្ធកសិកម្មចំរុះនេះដើម្បីយកលាមកសត្វ មកប្រើប្រាស់ ជាដី ស៊ីត និងសាច់ ជាម្ហូបអាហារ ។

៤ សមាសធាតុ

សមាសធាតុខ្លះត្រូវបានរួមបញ្ចូលគ្នាដើម្បីកែច្នៃកំលាំងពលកម្មនិងសារធាតុចិញ្ចឹម ដែល និង បង្កើនការប្រើប្រាស់វាអោយមានប្រសិទ្ធិភាព ។

II លក្ខណៈបច្ចេកទេស

១ របៀបធ្វើសន្សំដីកំប៉ុស្ត

វិធីសាស្ត្រ ធម្មជាតិក្នុងការប្រើប្រាស់កាកសំណល់របស់សត្វពានៈបានបង្ហាញ
អោយឃើញថា៖ -ការបាត់បង់យ៉ាងច្រើននូវដីជាតិដែលមាននៅក្នុងដី ។ ការប្រើប្រាស់
សារធាតុផ្សេងៗសំរាប់សត្វពានៈដេក ជួយបន្ថយនូវការបាត់បង់ ដីជាតិទាំងនោះបាន
ព្រោះសារធាតុទាំងនោះអាចជួយដល់ដីជាតិក្នុងដី ហើយលើសពីនេះទៀត វាអាច
ជួយដល់ ប្រព័ន្ធបរិស្ថាន និង ធ្វើ អោយភូមិសាស្ត្រ គ្រួសារមានសុខភាពល្អ ។

វិធីសាស្ត្រអនុវត្តន៍ :

៣ សរសៃរោងគោ

រោងគោដែលត្រូវធ្វើមានបណ្តោយ៣-៤ម៉ែត្រ x ទទឹង២ម៉ែត្រ

៦ ធ្វើរោងដីកំប៉ុស្ត

ធ្វើរោងដីកំប៉ុស្ត ជាប់ជាមួយសំយាបរោងគោ ដូចមានក្នុងរូបភាព
ទំហំ រោងដី គឺបណ្តោយ៤ម៉ែត្រ x ទទឹង២ម៉ែត្រ (រូប គ) ។

១ របៀបធ្វើដីកំប៉ុស្ត

របៀបធ្វើដីកំប៉ុស្តមានច្រើនប្រភេទ ដូចជា ៖-

ក. របៀបធ្វើដីកំប៉ុស្ត ក្នុងរោងគោ

-ដីករណ្តៅ ទំហំ ២ម៉ែត្រ x ៤ ម៉ែត្រ x ១ម៉ែត្រប្រមូលសំរាម កាក
សំណល់ និង លាមកសត្វដាក់ចូលក្នុងរោងគោជារៀងរាល់ថ្ងៃ ។

ខ. របៀបធ្វើដីកំប៉ុស្តក្នុងខ្នង

-ក ទ្រុងធ្វើពីបន្ទះឫស្សី យកបន្ទះឫស្សី ឬ ឈើប៉ុន្មាន២ធ្នាប់ដៃវាយវាជាបន្ទះ
ឃ្លាតពីគ្នាប៉ុន ១ ធ្នាប់ដៃ អោយបាន១ ម៉ែត្រការ៉េ ធ្វើអោយបាន ៤ ផ្ទាំង រួចហើយ
ផ្គុំ បញ្ចូលគ្នាបង្កើតបានជា ទ្រុងដីកំប៉ុស្ត មួយ ។

បំណាច់ ៖- យើងអាចប្រើបន្ទះឫស្សីចំនួន ១០៨ បន្ទះប្រវែងមួយម៉ែត្រ ។
បើយើងគិតជាដើមឫស្សីចំនួន ៣-៤ដើម ។

-ខ ទ្រុងធ្វើដៃកលួសសំណាញ់យើងអាចទៅផ្សារទិញយកដៃកលួសសំណាញ់

ដែលមានក្រឡា ៣ ហ៊ុន មួយផ្ទាំង មានប្រវែង បណ្តោយ ៤ម៉ែត្រ x ទទឹង ១ ម៉ែត្រ យើងអាចយកបង្គោល ៤ មកបោះ រាង ៤ ជ្រុង រួចហើយ យើងអាចដាក់វត្ថុធាតុ ធ្វើជាជីកំប៉ុស្តបាន ។

ចំណាំ :- ត្រូវបោះបង្គោល ៥ហ៊ុនចំណុចលទ្ធផលមុនពេលដាក់វត្ថុធាតុចូល

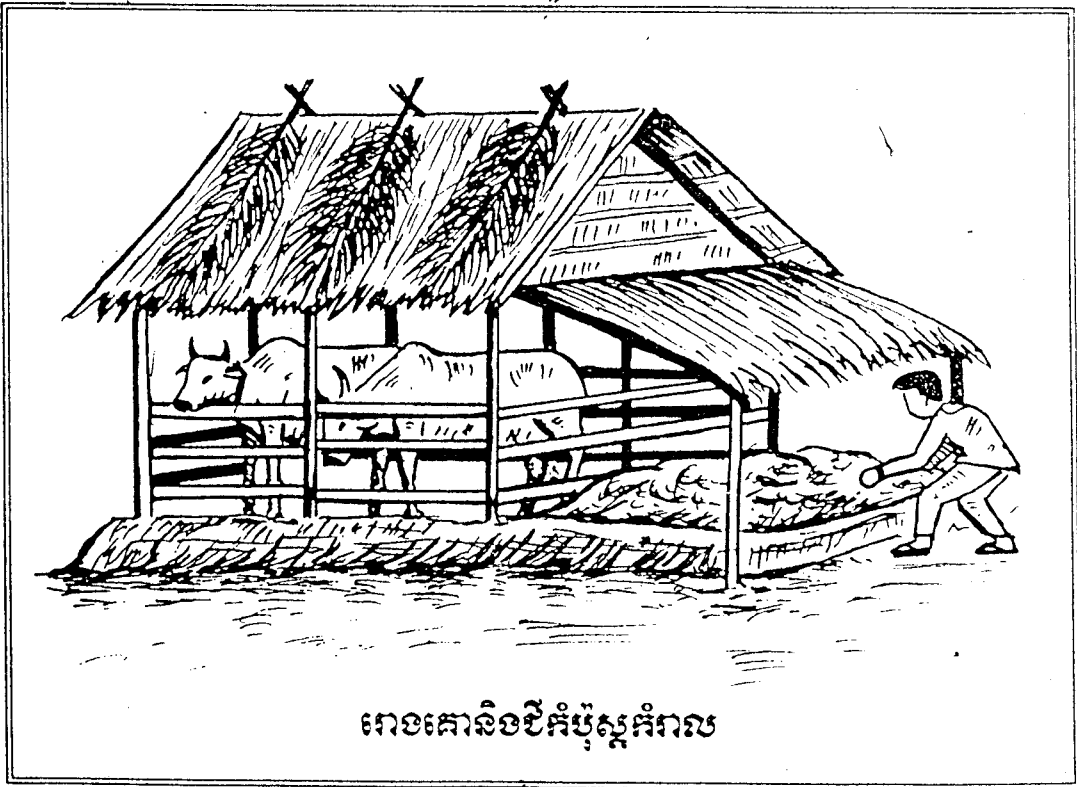
គ. របៀបធ្វើជីកំប៉ុស្តកំរាល

-ចិញ្ចាំ ឬ កាត់ជាកំណាត់តូចៗ ចំបើង ស្មៅ រុក្ខជាតិបៃតង ។ល។ ដើម្បី សំរួលយ៉ាងរហ័ស ដល់ការរាយជាកំរាលនិង រលួយ ។

-រាយកំរាលកំពស់១២-១៣ សង្កីម៉ែត្រ សំរាប់អោយសត្វពាហនៈដេក ដើម្បីអោយទឹកនោម និង លាមកជ្រាបចូលក្នុងកំរាលនេះ ។

-ក្នុងរយៈពេល ៣-៤ថ្ងៃ ក្រោយមកយកកំរាលនេះទៅដាក់ចូលក្នុងរណ្តៅ ឬ គរជាតំនរ ជីកំប៉ុស្ត ។ ក្នុងរយៈពេលមួយខែកន្លះឬតិចជាងយើងអាចយកជី កំប៉ុស្តនេះទៅប្រើប្រាស់បាន ។

-ក្រាលកំរាលថ្មីទៀតសំរាប់សត្វពាហនៈដេកធ្វើដូចចំណុចមុន ជារៀងរហូត

រោងគោនិងជីកំប៉ុស្តកំរាល

២ ការចិញ្ចឹមមាន់ក្នុងស្រុកជ្វាធុនក្នុងស្រុក

មាន់មានក្តៅជាច្រើនរូមចំណែកធ្វើអោយការចិញ្ចឹមមាន់ទទួលបានលទ្ធផលល្អគឺ

- ទ្រុង
- ទឹក
- ចំណី
- ជ្រើសរើសពូជ
- អនាម័យ វិធានការជម្ងឺ និង ការគ្រប់គ្រង

ក អំពីការសាងសង់ទ្រុង

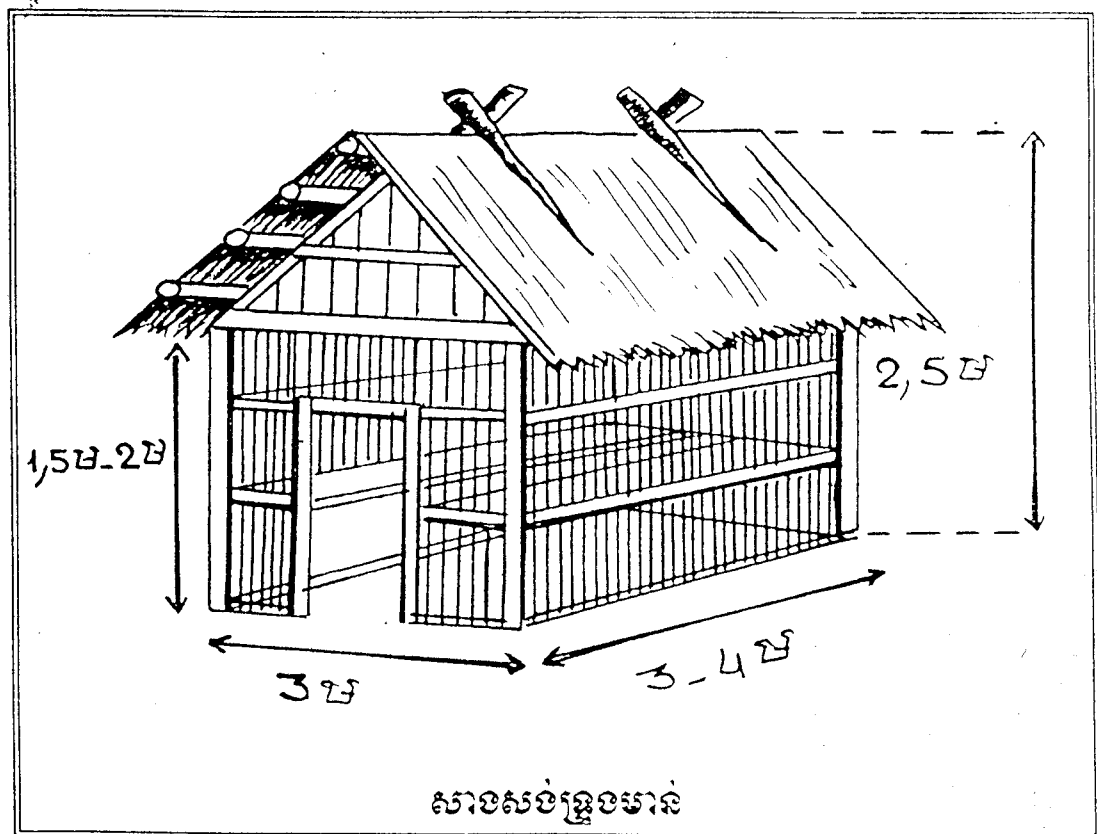
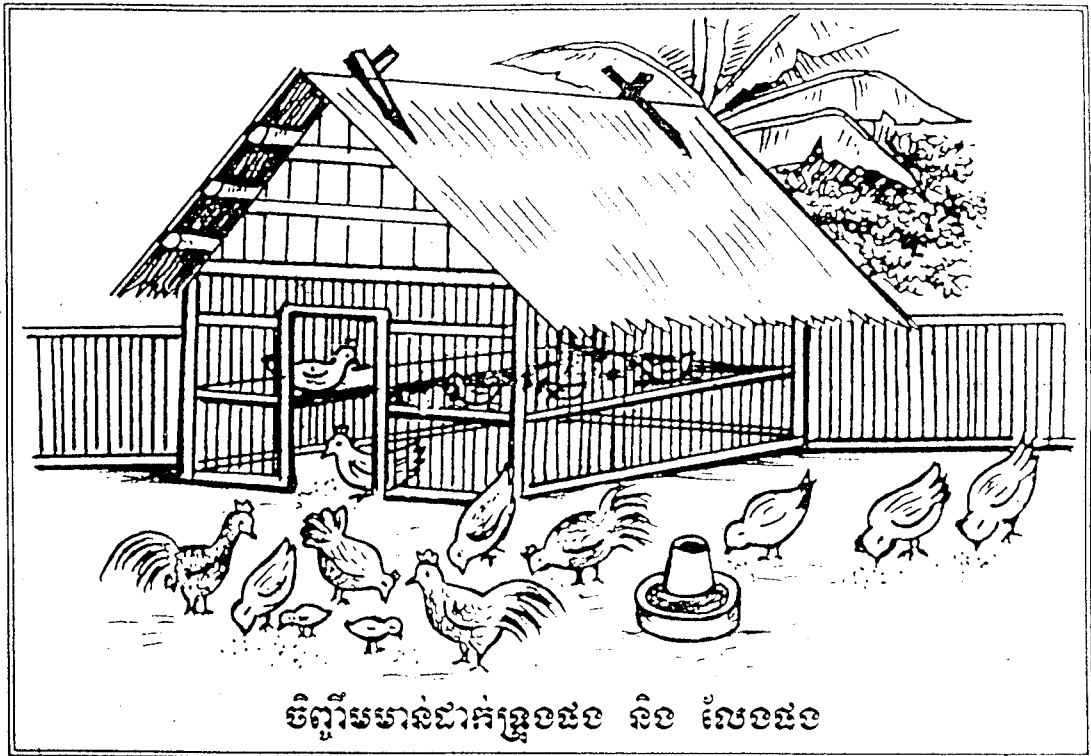
ទ្រុងមាន់ងាយស្រួលសាងសង់ ព្រោះសំភារៈភាគច្រើនកសិកររកបានដូចជា

- ឬស្សី ឈើ ដើមអង្ការដី ស្បូវ ស្លឹក វល្លិ ..... ។ល។
- ទ្រុងត្រូវសាងសង់លើដីទួលមិនលិចទឹក ឆ្ងាយពីផ្លូវចេញចូល
- កំរាលទ្រុងគប្បីស្ងួត និង ងាយស្រួលក្នុងការប្រមូលលាមក (ដូចជាកំរាល)
- ទ្រុងត្រូវមានជញ្ជាំង
- ជុំវិញទ្រុងគួរមានដាំដើមឈើ ដែលអាចផ្តល់ជាម្ហូបដល់ទ្រុង (កន្ទួចត)
- ទ្រុងត្រូវមានខ្យល់ចេញចូលល្អ
- គប្បីត្រូវមានទ្រនំសំរាប់មាន់ដេក
- គប្បីត្រូវមានសំបុកសំរាប់មាន់ពង
- គប្បីត្រូវមានស្នូកទឹក ចំណី សំរាប់ តម្រូវការមាន់តូច ធំ (មានទឹកស្អាតចំណី
- ត្រូវមានពន្លឺថ្ងៃចាំងចូល
- ទំហំទ្រុងមាន បណ្តោយ ៣-៤ ម៉ែត្រ x ទទឹង ៣ម៉ែត្រ (៣០-៥០ក្បាល)
- ផ្ទៃក្រឡាទ្រុង សំរាប់ចិញ្ចឹមមាន់ ១ម៉ែត្រការ៉េ ដាក់មាន់បាន២-៣ក្បាល
- ទ្រុងត្រូវសាងសង់បណ្តោយថ្ងៃ (ពិលិចទៅ កើត)
- កំពស់ធ្វើសំរាប់ដាក់មាន់ពងពីកំរាលទៅដល់ធ្វើគួរធ្វើកំពស់ ១,២០ ម៉ែត្រ

ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការចូលប្រមូលលាមក និង សំរាប់ដាក់កូនមាន់នៅពេលព្យាស់

- ធ្វើរមាន់ដេកធ្វើរនាប (បន្ទះឫស្សី) ត្រូវមានចន្លោះពីមួយទៅមួយ ២-៣

សង្កឹមែត្រ ។

៦ គង់ ចន្លោះ ក្រុមស្រូវ

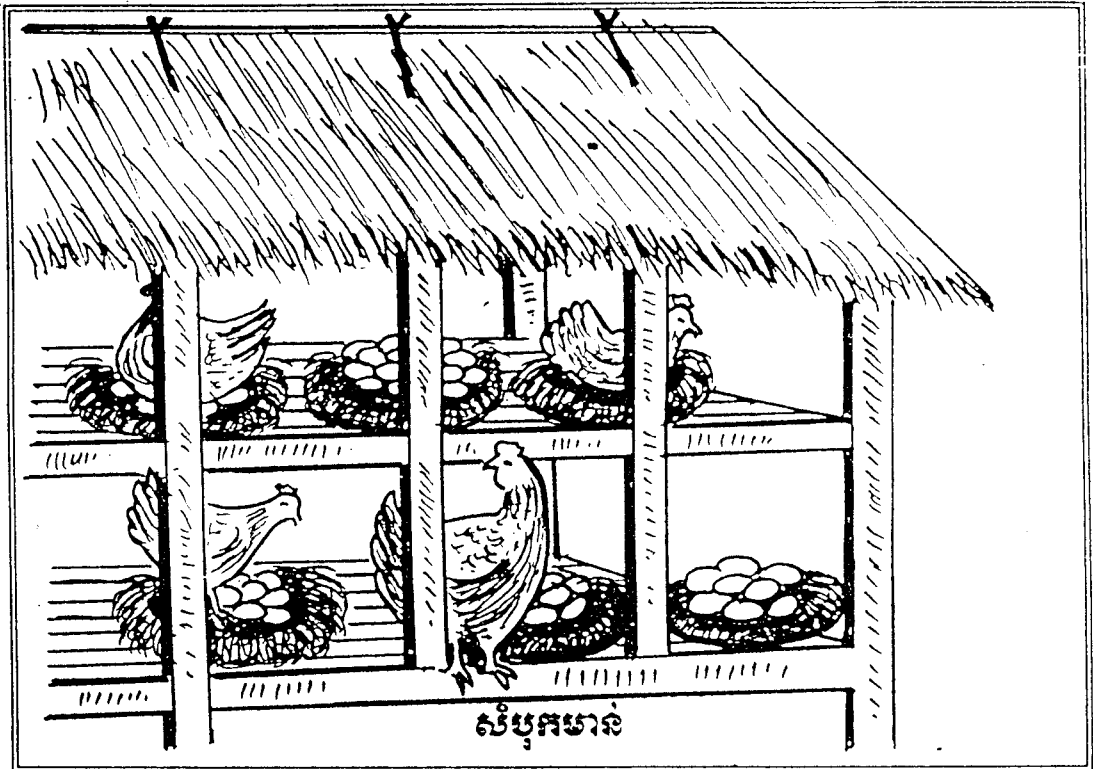
ខ សំបុកពងមាន់

-សំបុកពងមាន់ស្របទៅតាមបច្ចេកទេសត្រូវមានវិជ្ជាមាត្រទទឹង០.៣ម៉ែត្រ
បណ្តោយ០.៤ម៉ែត្រ ដាក់ភ្ជាប់ទៅ និង ជញ្ជាំងខ្រុង (ចងអោយជាប់ល្អ)

-សំបុកធ្វើអំពីស្លឹកចេក ចំបើង រឺ សំបកកេះ ។ល ។

-មាន់ក្រាបពងមាន់រយៈពេល២១ថ្ងៃ

-សំបុកត្រូវធ្វើអោយគ្រប់តាមចំនួន មេមាន់ ។

សំបុកពងមាន់

គ ទឹក

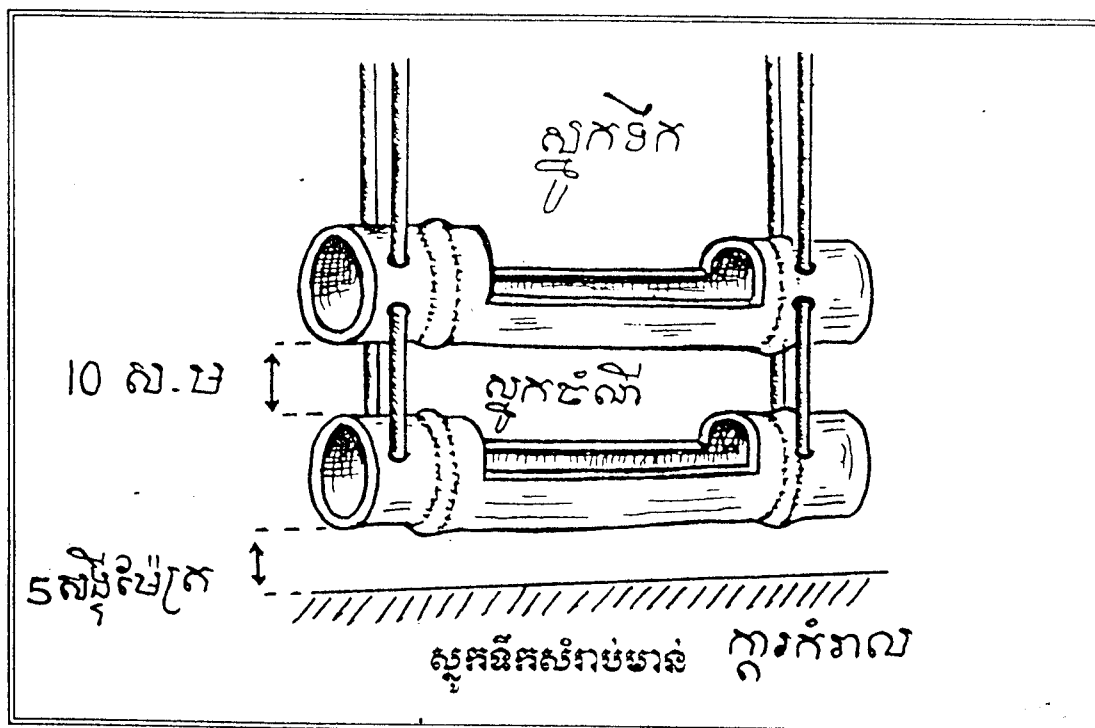
មាន់ត្រូវមានទឹកស្អាតផឹកគ្រប់ពេលវេលា ដើម្បីការលូតលាស់ និង ផលិតពង ។
មាន់អាចស្លាប់ ប្រសិនបើគ្មានទឹកសំរាប់ផឹក ១ថ្ងៃ ពិសេសរដូវប្រាំង ។ មាន់ត្រូវការទឹកយ៉ាង
ច្រើនដើម្បីធ្វើអោយ ខ្លួនវា ត្រជាក់ នៅក្នុងកំឡុងសីតុណ្ហភាព ក្តៅ (រដូវប្រាំង) ។

តម្រូវការទឹករបស់សត្វមាន់អាស្រ័យទៅតាមសីតុណ្ហភាព ខាងក្រៅ តាមអាយុសត្វ
មាន់ ទំងន់ ប្រភេទចំណី និង ការផលិតពង ។

តម្រូវការទឹកសំរាប់កូនមាន់

ចំនួនកូនមាន់(ក្បាល)	ឆាយកូនមាន់(អាទិគ្ប)	ចំនួនទឹកក្នុង ១ថ្ងៃ(លីត្រ)
១០០	១	៤
១០០	២	៥
១០០	៣	៥
១០០	៤	១០

-ចំពោះមាន់ធំជាមធ្យម មាន់៤ក្បាល ត្រូវការទឹកទឹក ១ លីត្រក្នុង១ ថ្ងៃ ។
(ទឹកដែលផ្តល់អោយមាន់ទឹកត្រូវប្រើទឹកស្អាត ទឹកអណ្តូង)

គ ចំណីមាន់

ដើម្បីអោយមាន់លូតលាស់ធំឆាប់ល្អនិងពងបានច្រើនត្រូវផ្តល់ ចំណីអាហារគ្រប់គ្រាន់ មានគុណភាព ល្អ ។ មាន់ត្រូវការចំណី ដែលមានជាតិសាច់ ម្សៅ ជាតិខ្លាញ់ វីតាមីន និង សារធាតុរ៉ែ ។

-ជាតិសាច់: សំរាប់ជួយអោយមានការលូតលាស់នៃរាងកាយ សាច់ ស្បែក សំរាប់ ផលិតពង ។ ចំណីដែលសំបូរទៅដោយជាតិសាច់ សំរាប់ មាន មាន សត្វស្អិត កណ្តៀរ ចម្រិត ជន្លួន កណ្តុប ត្រីសណ្តែកបាយ សណ្តែកសៀង ។

-ជាតិម្សៅ និង ជាតិខ្លាញ់ :ប្រភពថាមពលសំរាប់រាងកាយ មាន សកម្មភាព និង លូតលាស់ ចំណី ដែលមានជាតិខ្លាញ់ កាកដូង ស្លូត កាកសណ្តែកបាយ ល្ង ស្រូវ អង្ករ ពោត ដំឡូង ។ល។

-វីតាមីន វី ជីវជាតិមាន ត្រូវការវីតាមីន ក្នុងចំនួនតិច តែវាមានសារៈសំខាន់ចូលរួម ដល់ការលូតលាស់របស់មាន ។ ចំណីដែលសំបូរទៅដោយវីតាមីនមានរុក្ខជាតិបៃតង ស្មៅ ឆាងស្ពៃត្រកូន ។ ចំពោះមាន់ដែលលែងអោយដើរកសិក្តានបញ្ជាចំពោះការខ្វះវីតាមីន ទេ ព្រោះវាអាចស៊ីស្មៅ និង ប្រភេទ រុក្ខជាតិ ពិណបៃតង បានគ្រប់គ្រាន់ ។

-សារធាតុរ៉ែ : សារជាតិរ៉ែ សំរាប់ជួយលូតលាស់ ឆ្អឹង រោម ឈាម និង សំបកពង ប្រភេទសារជាតិរ៉ែ សំខាន់ សំរាប់មាន់គឺ ម្សៅ ឆ្អឹង សំបកខ្យង លៀស សំបកពង និង អំបិល

-ចំពោះមាន់ចិញ្ចឹមលែងពុំសូវមានបញ្ហាកង្វះសារជាតិរ៉ែទេ ។កសិករភាគច្រើនចិញ្ចឹម មាន់លែងដោយគ្មានការដាក់ទ្រុឌ ទោះយ៉ាងនេះក៏ដោយត្រូវតែផ្តល់ចំណីបន្ថែមទៀត ។

-ការផ្តល់ចំណីបន្ថែមដល់មាន់អាចជួយអោយលូតលាស់ឆាប់ធំធាត់ លឿន ពិសេសកូនមាន់ និង ផ្តល់ពងបានច្រើន ចំពោះមេមាន់ ។

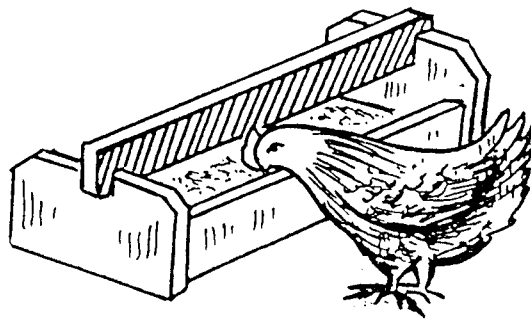
-ចំពោះមាន់ដែលចិញ្ចឹមដាក់ទ្រុឌត្រូវផ្តល់ចំណីមានគុណភាពល្អលាយតាមកូនខ្នាត ត្រឹមត្រូវ និង មានសមាមាត្រគ្រប់គ្រាន់ ដូចជា ជាតិសាច់ ជាតិម្សៅ ជាតិខ្លាញ់ ជាតិវីតាមីន និង សារធាតុរ៉ែ មាន់ដែលចិញ្ចឹមដាក់ទ្រុឌ ត្រូវការរុក្ខជាតិបៃតង អោយស៊ីរាល់ ថ្ងៃ យើង អាចកែច្នៃផ្សំចំណីដោយខ្លួនឯង តាម វិធីខាងក្រោម ។

កំណត់ចំណាំ

- ចំពោះសណ្តែកសៀង ត្រូវលឹងអោយឆ្អិន មុនកិន អោយមាន់ស៊ី ។
- សំរាប់មាន់ផ្តល់ពងត្រូវកាម្សៅ សំបកខ្យងចំនួន ៤ក្រាមក្នុងមួយក្បាលក្នុងមួយថ្ងៃ
- សំរាប់មាន់ធំ១០ក្បាលត្រូវការចំណីអាហារដែលមានគុណភាពល្អចំនួន១គីឡូក្រាម ក្នុងមួយថ្ងៃ (មាន់ចិញ្ចឹមដាក់ទ្រុឌ ហើយមិនលែង ដើរកសិ) ។

-ក្នុងករណីដែលចិញ្ចឹមលែងដើររកស៊ីដោយខ្លួនឯងសំរាប់មាន់ធំ ២០ក្បាល ត្រូវផ្តល់
ចំណីចំនួន ១ គីឡូក្រាម ក្នុង មួយថ្ងៃ ។

ល.រ	ប្រភេទទំនិញ	ភាគរយ
១	ពោតក្រហម ស្រូវ គ្រាប់ធញ្ញជាតិ	៤៤
២	កន្ទក់	១៥
៣	ត្រីហាល រឺត្រីស្រស់	១២-២២
៤	ម្សៅកាកដូងស្ងួត	១៥
៥	ស្លឹកកន្ទំថេត	៥
៦	សណ្តែកសៀង សណ្តែកបាយ	៦
៧	អំបិល	០.៥
៨	ម្សៅសំបកខ្យង ល្បែស	០.៥

ស្តុកនេះប្រវែង ៦០ សង្កីម៉ែត្រ ទទឹង៣០សង្កីម៉ែត្រ ជម្រៅ ២០សង្កីម៉ែត្រ សំរាប់មាន់ធំ៨០ក្បាល

៣ ការចិញ្ចឹមជ្រូកដាវលក្ខណៈគ្រួសារ

ដើម្បីចិញ្ចឹមជ្រូក អោយបានជោគជ័យ តើអ្នកយល់ដឹងពីបច្ចេកទេសអ្វីខ្លះ ?

និង ស្ថានភាពអ្វីខ្លះ ?

ក ពូជជ្រូក

មាន៣ប្រភេទ ពូជក្នុងស្រុក ពូជនាំចូល និង ពូជកូនកាត់

១ ពូជក្នុងស្រុក សង្កេតឃើញមាន៖-

- ជ្រូកកណ្តុរ : មានរាងល្អិត មាត់ស្រួច ត្រចៀកឈររុញទៅមុខ មន្តិច
- ជ្រូកហៃណាំ : មានខ្នងបាក់ ច្រមុះរាងងរបន្តិច ត្រចៀកឈរទៅមុខបន្តិច
- ជ្រូកដីរ : មានរាងធំ វែង ត្រចៀកធំ រោមក្រាស់

គុណសម្បត្តិ :

- ស្រួលចិញ្ចឹម
- ធន់អាកាសធាតុ ធន់ និង ជំងឺ
- ស៊ីចំណីមិនរើស (ស៊ីចំណីអាហារដែលមានជាតិសរសៃបានច្រើន)
- សាយកូន
- ហ្សែនសមស្រប សំរាប់ដំណើរពូជ តាមរដូវកាល

គុណវិប្បត្តិ :

- ជាប្រភេទជ្រូកខ្លាញ់ ច្រើន សាច់ក្រហមតិច (ទីផ្សារមិនត្រូវការ)
- ការលូតលាស់ធំធាត់យឺត (ចិញ្ចឹមក្នុងរយៈពេល១០-១២ខែ) បានទំងន់

៦០-១០០ គីឡូក្រាម ។

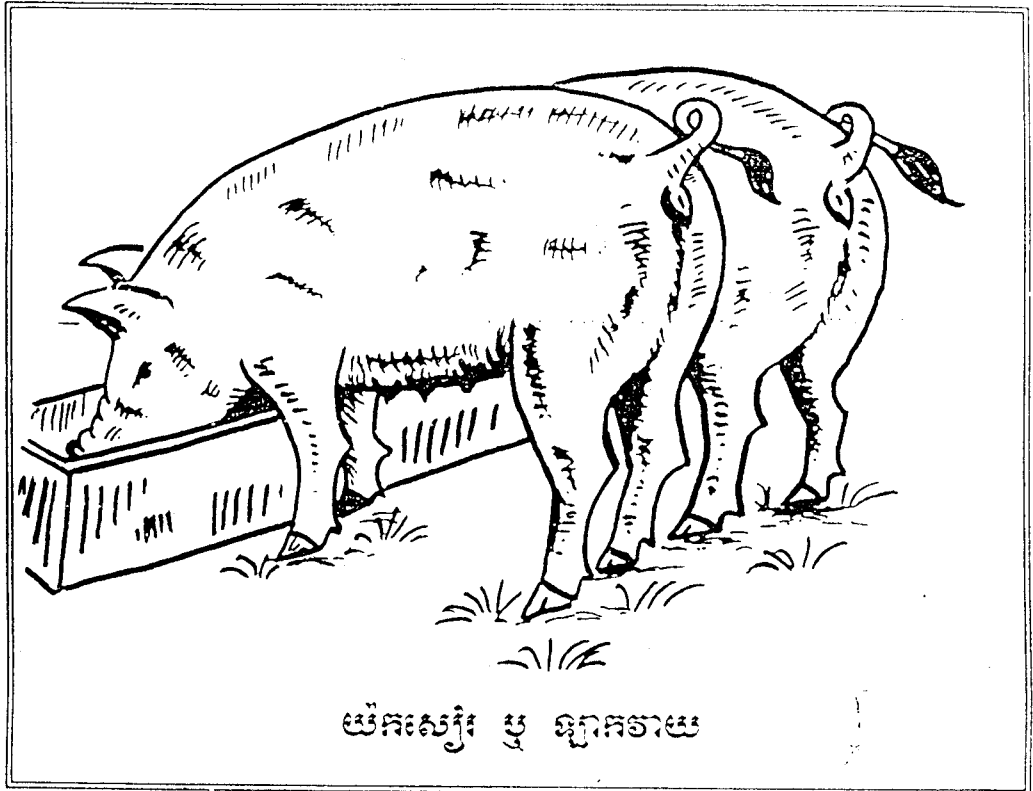
- កូនផ្តាច់ដោះអាយុ ២ខែ ទំងន់ ៥-៧ គីឡូក្រាម

២ ពូជជ្រូកនាំចូល

សព្វថ្ងៃនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងសង្កេតឃើញមាន៖-

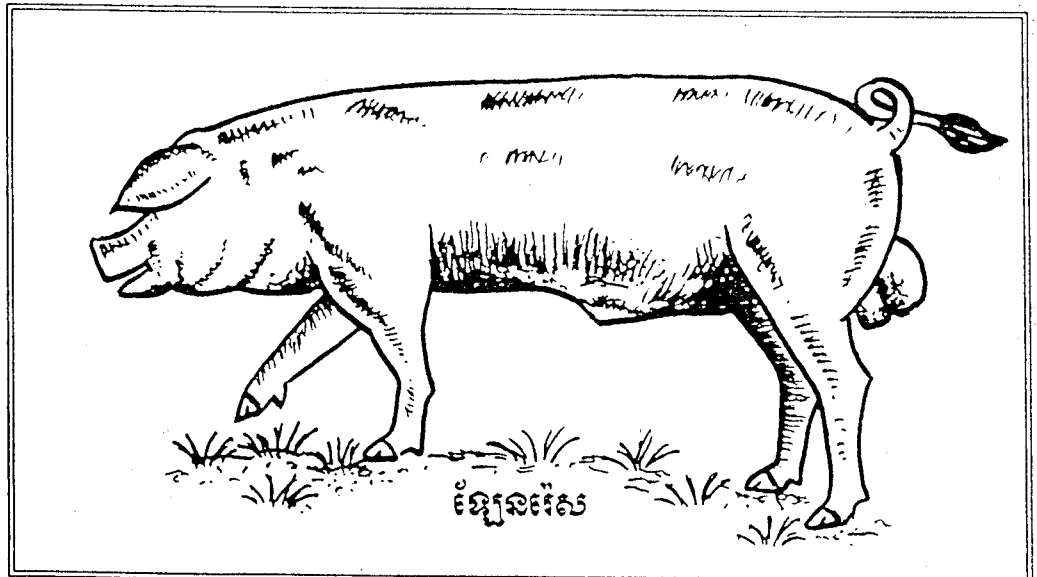
៣ យ៉កសៀវ ឬ ឡាតាយ

លក្ខណៈសំគាល់ ច្រមុះរាងវែងបន្តិច ត្រចៀក ឈរត្រង់ ដងខ្នងក្រាស់វែង ជើងមាំ ពណ៌ស ។

៤ ឡូតប៊ីស

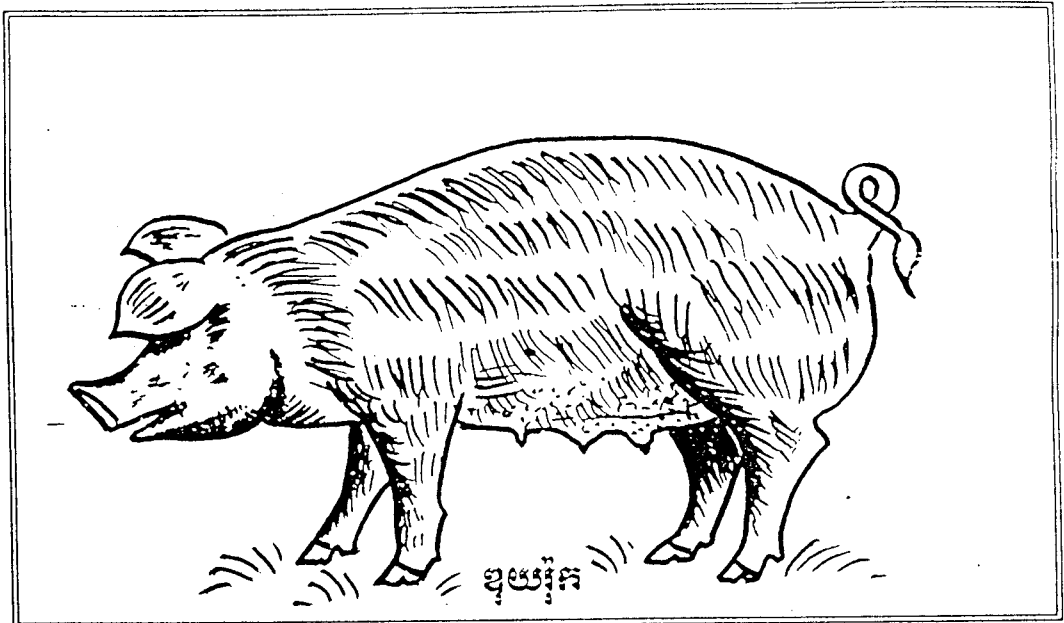
លក្ខណៈសំគាល់ : ច្រមុះ វែង ត្រចៀកធំបាក់យូបទៅមុខ ដងខ្នងស្លែង វែង ជើងធំ ពណ៌ស

៥ ឧបរឹក

លក្ខណៈសំគាល់ : ប្រមុះវែងបន្តិច ត្រចៀករាងតូចបាក់ ពាក់កណ្តាលមកមុខ
ដងខ្លួនវែងមាំ រាងកោងបន្តិច ជើងធំមាំ ពណ៌ត្នោត (រាងដូចឆ្កែ) ។

គុណសម្បត្តិ

- រីកលូតលាស់ធំរហ័ស ចិញ្ចឹមរយៈពេល៦-៨ខែបានទំងន់ពី ៩០-១២០គីឡូក្រាម
- កូនដាច់ដោះអាយុ ៤៥ថ្ងៃ មានទំងន់១០-១២គីឡូក្រាម
- សាយកូន ១០-១២ក្បាលក្នុង ១សារៗ
- ផ្តល់សាច់ក្រហមបានច្រើន (សាច់សុទ្ធ) ដែលទីផ្សារកំពុងត្រូវការ
- មានហ្វែនល្អសំរាប់ទុកដាក់បង្កាត់ពូជថ្មី

គុណវិប្បត្តិ

- ពិបាកចិញ្ចឹម
- រើសចំណី អាហារ
- មិនធន់ និង ធាតុអាកាស
- មិនសូវធន់ និង ជំងឺ
- ទ្រុឌចិញ្ចឹមទាមទាមានអនាម័យល្អ

ខ ចំណីអាហារ

តើ ហេតុអ្វីត្រូវដឹងអំពី ចំណីអាហារ ? យើងត្រូវដឹងអំពីចំណីអាហារដើម្បី
រៀបចំអាហារដែលគុណភាពល្អសំរាប់សត្វរបស់យើង ។ ចំណីអាហារដែលល្អមាន
សារៈ សំខាន់ សំរាប់សុខភាពការលូតលាស់ និងការបន្តពូជរបស់សត្វសារធាតុសំខាន់
ក្នុងចំណីអាហាររបស់សត្វ និង មនុស្ស គឺ :-

-ប្រូតេអ៊ីន(ជាតិសាច

ប្រូតេអ៊ីន ត្រូវការសំរាប់លូតលាស់ ផលិត សាច់ ទឹកដោះ និង កូន សត្វ
ក្មេងៗ ត្រូវការជាតិសាច់នេះខ្ពស់សំរាប់ការលូតលាស់ ។

ចំណីអាហារដែលសំបូរដោយប្រូតេអ៊ីន រួមមាន ត្រី ម្សៅត្រី ឈាម និង
ម្សៅ សាច់ កង្កែប អន្ទង់ ខ្យង ជំន្លើស សត្វល្អិត សណ្តែកបាយ សណ្តែកសៀង
សាច់ដូងស្ងួត គ្រាប់ផ្កាឈូករត្ន សណ្តែកដី កន្ទំថេត និង ពពួកគ្រាប់បន្លែគ្រប់មុខ ។

-កាបូអ៊ីប្រាត (ជាតិម្សៅ)

កាបូអ៊ីប្រាត ត្រូវការដើម្បីថែរក្សាសារពាងកាយអោយមានកំដៅ (ទោះបី
ជានៅពេលមានអាកាសធាតុក្តៅ ក៏ដោយ) ដើម្បីបង្កើតថាមពលសំរាប់បំរើសកម្ម
ភាពផ្សេងៗរាប់បញ្ចូលទាំងការធ្វើចលនា ការស៊ី ការសំរាក ការគិតនិងសំរាប់អោយ
សុខភាព ល្អ ។

ចំណីអាហារដែលសំបូរទៅដោយកាបូអ៊ីប្រាត រួមមានគ្រាប់ធញ្ញជាតិ ដូចជា
ពោត អង្ករ ផលិតផលជាមើម ដូចជា ដំឡូងមី ដ្វា កូច និង អនុផលធញ្ញជាតិផ្សេងៗ
ដូចជាកន្ទក់ ម្សៅ កញ្ចប់អង្ករ ពពួកផ្លែឈើមួយចំនួន ដូចជា ចេក ល្ពៅ និង ផ្លែឈើ
ផ្លែម ៗ អំពៅ ស្ករ និង ខ្នាញ់សត្វ ប្រេងរុក្ខជាតិ និង កាកបាយស្រា ។ល។

-សារធាតុរ៉ែ

សារធាតុរ៉ែ ត្រូវការសំរាប់លូតលាស់របស់ឆ្កីង ធូញ បានរឹងមាំនិងអំព្រឹយ៉ុង
សំរាប់ ការផលិតឈាម ទឹកដោះ និង ស៊ីត និង ធ្វើអោយសត្វមានសុខភាពល្អ ។
ចំណីអាហារដែលសំបូរសារធាតុរ៉ែរួមមានម្សៅ ផ្ទក់បោរ សំបកខ្យងខ្មៅ ឆ្កីង ត្រីតូច
ទឹកដោះ អំបិល ខ្យង ថ្លើម និង ក្រលៀនសត្វ ធូញ ផេះ និង ដីស្អាត ។

វត្តធាតុខ្លះសំបូរទៅដោយសារធាតុវិកាល់ស្យូម ផូស្វ័រ និង សូដ្យូម ដែលគេត្រូវការ
បន្ថែមទៅលើចំណីអាហារជាច្រើន ប៉ុន្តែ សារធាតុវិមួយចំនួនទៀតត្រូវការក្នុង
បរិមាណតិចតួចដែលគេច្រើនបន្ថែមទៅក្នុងចំណីទំរង់ប្រេមិចជាកញ្ចប់ ។

វិទាមីន (ជីវជាតិ)

វិទាមីនត្រូវការសំរាប់ការលូតលាស់ និង ដើរតួនាទីក្នុងក្លាសស្តើងៗដែល
មាននៅក្នុងភ្នែក ច្រមុះ បំពងក ក្រពះ បេះដូង និង ស្បែក អោយបានល្អ និង
សំរាប់ការបន្តពូជ និងធ្វើអោយសត្វមានសុខភាពល្អ ។ មានវិទាមីនផ្សេងៗជាច្រើន
- ប៉ុន្តែវិទាមីនដែលសំខាន់ជាងគេ គឺ វិទាមីនអា វិទាមីន ដេ និង វិទាមីន អី ។
គេរកឃើញ វិទាមីនអា នៅក្នុងបន្លែស្លឹកពណ៌បៃតង ស្មៅ និង ពោតក្រហម ។
ពន្លឺព្រះទិព្វជាប្រភពដ៏ល្អនៃវិទាមីនដេ ។ ពន្លកសណ្តែកឬស្រូវបណ្តុះសំបូរវិទាមីនអី ។
គេអាចរកឃើញវិទាមីនផ្សេងៗទៀត ក្នុងបរិមាណតិចតួចដែលមាននៅក្នុងវត្តធាតុ
ផ្សេងៗ រួមមានបន្លែបៃតង ផ្លែឈើ ពោតក្រហម ការុត និង ល្ពៅ ទឹកដោះ ថ្លើម
ព្រមទាំងស៊ីត ។ គេអាចធ្វើការបន្ថែមវិទាមីន គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទៅក្នុងចំណីអាហារ
ក្នុងទំរង់ជាប្រេមិច ដែលគេលាយរួមជាស្រេច ។

- ទឹក

សារៈសំខាន់របស់ទឹកនៅក្នុងចំណីរបស់សត្វតែងតែត្រូវបានគេមើលរំលង ។
ជាការពិតណាស់វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ចំពោះការរស់នៅ និងធ្វើអោយសុខភាពល្អ
សត្វ ។ អាចអត់ចំណីបាន៣ ថ្ងៃ ប៉ុន្តែ មិនអាចអត់ទឹក១ថ្ងៃបានទេ ។

បើសិនជាសត្វខ្លះទឹកផឹកវាស៊ីចំណីអាហារតិចតួចការលូតលាស់យឺតផលិត
ផលថយចុះហើយងាយ និង ទទួលជំងឺណាស់ ។ កសិករត្រូវតែកំណត់អោយបានច្បាស់
ថា សត្វទាំងអស់របស់គាត់មានទឹកស្អាតត្រជាក់សំរាប់ផឹកបានគ្រប់ពេលវេលា ។

**តើចំណីអាហារសំរាប់សត្វមានអ្វីខ្លះ ហើយក្នុងចំណីអាហារមានសារធាតុ
សំខាន់សំរាប់ផ្តល់អោយសត្វ ? ។**

គ ទិវាសំរាប់សាលាសខ ទ្រូងជ្រូក

- ត្រូវស្រឡះ មានខ្យល់អាកាសចេញចូល
- ដីខ្ពស់ស្ងួត មិនជាំទឹក
- មានពន្លឺថ្ងៃចាំងចូលនៅពេលព្រឹក
- ស្ងប់ស្ងាត់

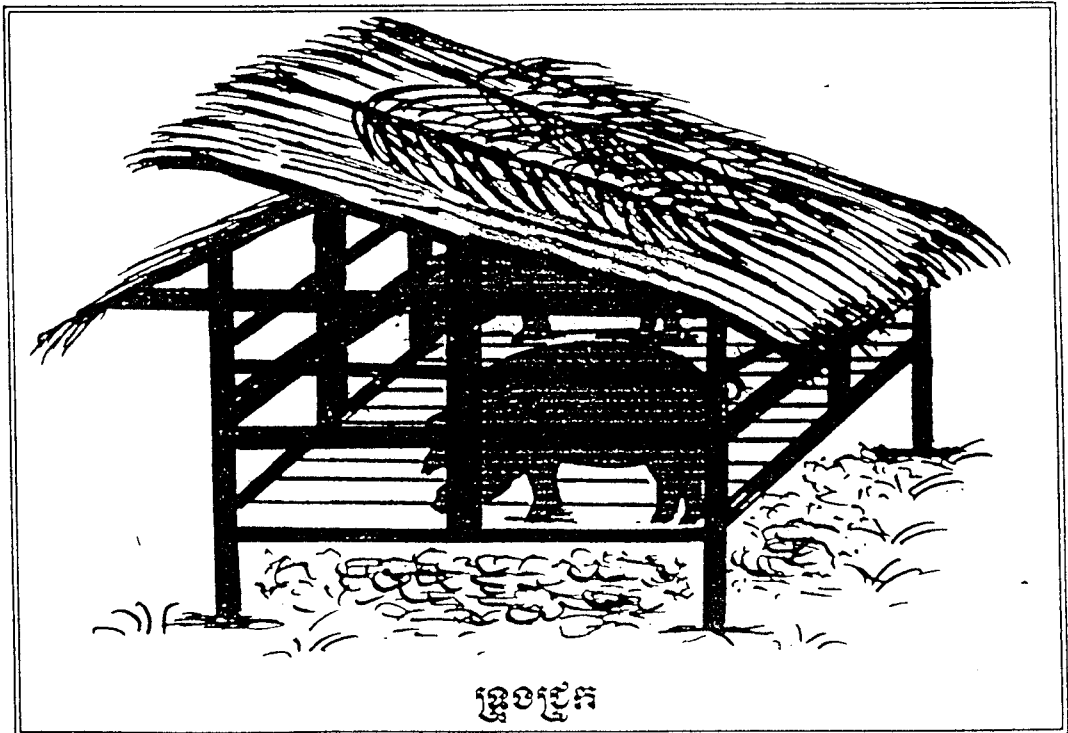
ខាតខ្លាស់

. ទំហំផ្ទៃចិញ្ចឹមសមស្រប ២ម៉ែត្រការ៉េ ក្នុង១ក្បាលជ្រូក (ជ្រូកសាច់)

. ទំហំផ្ទៃចិញ្ចឹមសមស្រប៨-១០ម៉ែត្រការ៉េក្នុង១ក្បាលជ្រូក (មេបង្កើតកូន)

. ទំហំផ្ទៃចិញ្ចឹមសមស្រប ៦-៨ម៉ែត្រការ៉េ ក្នុង១ក្បាលជ្រូក (ជ្រូកបា)

- កំរាលទ្រូងត្រូវមានរាងចោទទេពីមុខ ទៅក្រោយងាយស្រួលបង្ហូរទឹកបញ្ចេញមកក្រៅ នៅពេលលាងសំអាតទ្រូង ។
- មុខទ្រូងត្រូវបែរមុខទៅរកទិសអគ្នេយ៍គឺល្អបំផុត ដូច្នេះយើងឃើញថា ទ្រូងដែលសមស្របគឺជាកក្កាមួយយ៉ាងសំខាន់ការពារ នូវសុខភាពសត្វ បន្ថយបានការចំណាយលើថ្នាំដង្កូវ ប្រើកំលាំងពលកម្ម តិចលើការថែទាំ សត្វរីកលូតលាស់រហ័ស បន្តពូជកើត កូនពូនជាចៅ បានយ៉ាងឆាប់រហ័សទៀតផង ។

ទ្រូងជ្រូក

ឃ ចំណីលេខ២ សំរាប់ជ្រូកយកសាច់

១- ចំណីនេះជាចំណីគ្រប់គ្រាន់មានន័យថា វាមានលំនឹង សំរាប់ជ្រូក ។ ចំណីនេះប្រើសំរាប់ជ្រូកយកសាច់ដែលមានអាយុ ចាប់ពី ៧៥ ថ្ងៃឡើង ទៅ ។
ចំណីនេះផលិតបន្តពីចំណីលេខ ១ ។

២- នេះជាការផ្សំចំណីក្នុង១០០គីឡូក្រាម :-

ឈ្មោះសារធាតុផ្សំ	ភាគរយ
ម្សៅ ត្រី	១៥
កន្ទក់	៤០
អង្ករ	៤៤
ប្រេមីថ	០,៥
អំបិល	០,៥

៣- ត្រូវលាយចំណីនេះជាមួយទឹកបន្តិច ប៉ុន្តែ កុំច្រើនពេក (ដាក់ទឹកស្អាតក្នុង ស្លុកផ្សេងមួយទៀត បានគ្រប់គ្រាន់) ។ ត្រូវផ្តល់អោយជ្រូកស៊ី ៣ ដង ក្នុងមួយថ្ងៃ ។
យើងអាចបន្ថែមអោយកូនជ្រូក នូវរុក្ខជាតិ បៃតង បន្ថែមគ្រប់មុខ ដែលអាចមានវីតាមីន និង ជាតិរ៉ែ ។

៤- ចំណីផ្សំខាងលើ នេះត្រូវផ្តល់អោយស៊ីតាមចិត្តរបស់វា គឺប្រហែល៣ភាគរយនៃទំងន់ជ្រូក ក្នុង ១ ថ្ងៃ រហូតដល់ពេលលក់ ។

៤ ដំណាំបន្ថែម

សណ្តែកទ្រើង

I សារៈសំខាន់ :

សណ្តែកទ្រើង មានផលប្រយោជន៍ច្រើនមុខណាស់ សំរាប់មនុស្សយើង វានិងអាចជួយសំរួលដល់ការទ្រទ្រង់សរីរាង្គ កាយ ។ សណ្តែកជាចំណីអាហារយ៉ាងពិសេសព្រោះយើងបរិភោគ ស្រស់ ញ៉ាំ ឆា ស្លកាវី..... ។

II ព្រះ និង ការជ្រើសរើសព្រះ :

សណែ្តកច្រើនជាដំណាំ វារតោងឡើង មានអាយុកាលដុះលូតលាស់ ១ឆ្នាំ ។

ស្លឹកដុះបំបែកជា បីផ្នែក ផ្កាច្រើនពណ៌ស្វាយ ឬ ខៀវ ។

- ជ្រើសរើសពូជណាដែលមានផ្លែធំ និង គ្រាប់ទុំល្អ
- រើសពូជណាដែលមានអត្រាដុះលើសពី ៨៥-៩៥ ភាគរយ
- ពូជធំទ្រាំជំងឺ និង សត្វល្អិត
- មានរយៈពេលលូតលាស់ ១ឆ្នាំ (រយៈពេលប្រមូលផលបានយូរ)

III បច្ចេកទេសអនុវត្តក្នុងដំណាំ :

ក ការរៀបចំគ្រាប់ និង ការបណ្តុះ :

- ជ្រើសរើសគ្រាប់ណាដែលល្អថាទុកពូជយកទៅហាលថ្ងៃអោយស្ងួតបន្ទាប់មកដាក់អោយបានល្អ ជៀសវាងសត្វល្អិតស៊ីបំផ្លាញ ។

- គេនិយមយកគ្រាប់មកដាំតែម្តងដោយមិនបាច់សាបកូនឡើយ
- នៅរដូវវស្សាបណ្តុះគ្រាប់ដាក់ក្នុង កន្លោងរហូតដល់ដុះស្លឹក ២-៣ស្លឹក ទើបយកទៅដាំ

- ក្នុងផ្ទៃដី ១ ម៉ែត្រការ៉េប្រើគ្រាប់ពូជ ចំនួន ២០ ក្រាម (ព្រោះលើដីលាត)

ខ ការថែទាំ

- ក្រោយពេលដាំគួរស្រោចទឹកអោយបានល្អ ជៀសវាង ការខូចខាត រឺ បាក់ពន្លកដើម ។
- ការពារកុំអោយសត្វល្អិត ស៊ីបំផ្លាញ ដោយរោយផេះ រឺកំបោរជុំវិញ ។

IV ការជ្រើសរើសដី និង រដូវកាលដាំដុះ :

- ដំណាំសណែ្តកច្រើន នេះគេដាំនៅលើដីគ្រប់ប្រភេទ ទាំងអស់ តែបើយកល្អ គឺ ប្រភេទ ដីដែលមាន ជាតិ មមោកច្រើន ។

- ដំណាំសណែ្តកទាមទារសំណើមគ្រប់គ្រាន់ តែមិនអោយជោកជាំពេកទេ
- សណែ្តកអាចលូតលាស់បានល្អនៅសីតុណ្ហភាព ៣០ អង្សាសេ

V បច្ចេកទេសដាំដុះ និង ការថែទាំ :

ក ការរៀបចំដី

កាប់ផ្ទះដី ឬ ភ្ជួរដី គោយបានប្រេង បំបែក ដីគោយបានមិត្ត
លើករងទំហំ ១ ម៉ែត្រ និង កំពស់ ២៥-៣០ សង្កីម៉ែត្រ ឈរឆ្មោះយូរ

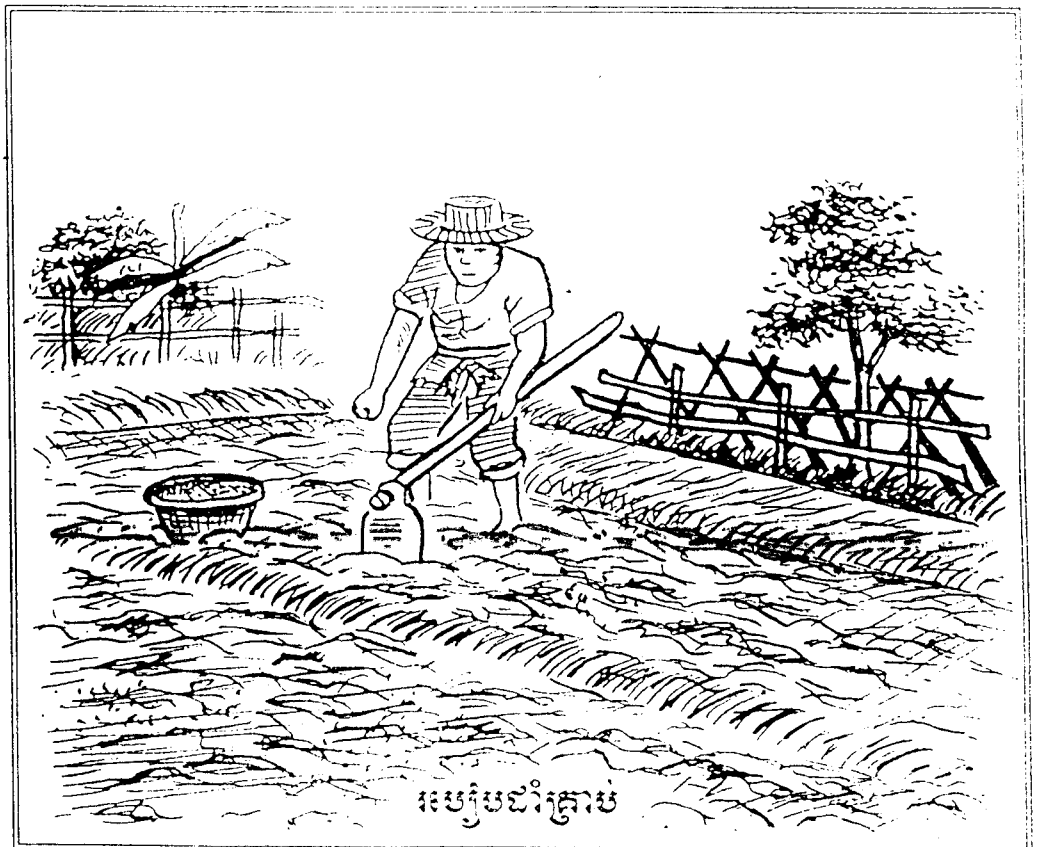
លទ្ធភាព

ដាក់ដី ១៥-១៥ ១៥ ក្នុង កំរិត ១៥០-២០០ គីឡូក្រាម ក្នុង១ហិកតា

ដោយលាយច្របល់ជាមួយ ជីកំប៉ុស្ត ឬ ជីលាមកសត្វ ។

ខ ការដាំដុះ

- ដំណាំសំណែងច្រើនច្រើនគេដាំ យកតែម្តងដោយមិនបាច់សាបគ្រាប់ឡើយ
- កប់គ្រាប់ ២-៣គ្រាប់ក្នុង មួយរណ្តៅ
- ចន្លោះជួរ ៧៥-៩០ សង្កីម៉ែត្រ និង ចន្លោះគុម្ព ២៥-៣៥សង្កីម៉ែត្រ

របៀបដាំគ្រាប់

គ ការដាក់ខ្លឹ

មានបីលើក

លើកទី១ ជីត្រាប់ធាត

ជីលាមកសត្វឬ ជីកំប៉ុស្ត ចំនួន១៥-៣០ តោនក្នុង មួយហិកតា ឬ
ជីគីមី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន២០០ គីឡូក្រាម ក្នុងមួយហិកតា ។

លើកទី២ ជីបំប៉ន

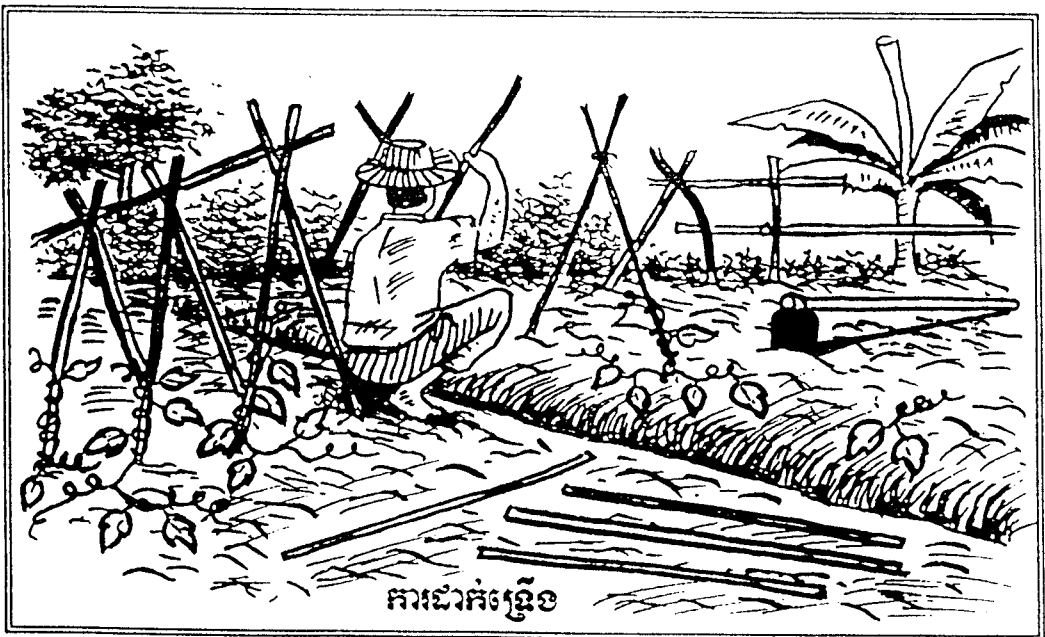
ជីលាមកសត្វឬ ជីកំប៉ុស្ត ចំនួន១៥-៣០ តោនក្នុង មួយហិកតា ឬ
ជីគីមី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន២០០ គីឡូក្រាមនិងជីអ៊ុយរេ១០០គីឡូក្រាមក្នុង
មួយហិកតា

លើកទី៣ ជីបំប៉ន

ជីលាមកសត្វឬ ជីកំប៉ុស្ត ចំនួន១៥-៣០ តោនក្នុង មួយហិកតា ឬ
ជីគីមី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន២០០ គីឡូក្រាមនិងជីអ៊ុយរេ១០០គីឡូក្រាមក្នុង
មួយហិកតា

ឃ ការចាក់ទ្រើង

យើងអាចយកឫស្សី ឬ មែកឈើផ្សេងៗយកមកធ្វើជាទ្រើងដែល
មានកំពស់ ២-៣ម៉ែត្រដោយចងប្រទាក់គ្នាជាក្រឡាៗសំរាប់អោយសណ្តែក

ការដាក់ទ្រើង

II ពូជ និង ការជ្រើសរើសពូជ :

- ជ្រើសរើសពូជណាដែលមានផ្លែធំ និង គ្រាប់ទុំល្អ
- រើសពូជណាដែលមានអត្រាដុះលើសពី ៨៥-៩៥ ភាគរយ
- ពូជធំទ្រាំជំងឺ និង សត្វល្អិត
- មានរយៈពេលលូតលាស់ ខ្លី (ឆាប់អោយផល)

ពូជត្រូវសក់ចែកចេញជាប្រភេទ

- ១ - ត្រសក់ធម្មតា
- ២ - ត្រសក់អង់គ្លេស (វែងៗ គ្មានបន្ទា)
- ៣ - ត្រសក់ផ្លែតូចៗមានបន្ទាពាសពេញ

III បច្ចេកទេសអនុវត្តក្នុងថ្នាល :

ក ការរៀបចំគ្រាប់ និង ការបណ្តុះ :

- ជ្រើសរើសគ្រាប់ណាដែលល្អថាទុកពូជយកទៅហាលថ្ងៃអោយស្ងួតបន្ទាប់មកដាក់អោយបានល្អ ជៀសវាងសត្វល្អិតស៊ីបំផ្លាញ ។
- គេនិយមយកគ្រាប់មកដាំតែម្តងដោយមិនបាច់សាបកូនឡើយ

ខ ការថែទាំ

- ក្រោយពេលដាំគួរស្រោចទឹកអោយបានល្អ ជៀសវាង ការខូចខាត រឺ បាក់ពន្លកដើម ។
- ការពារកំអោយសត្វល្អិត ស៊ីបំផ្លាញ ដោយរោយផេះ រឺ កំបោរជុំវិញ ។

IV ការជ្រើសរើសដី និង រដូវកាលដាំដុះ :

- ដំណាំត្រសក់ នេះគេដាំនៅលើដីគ្រប់ប្រភេទ ទាំងអស់ តែបើយកល្អ គឺប្រភេទ ដីដែលមាន ជាតិ មមោកច្រើន ។
- ដំណាំត្រសក់ទាមទារសំណើមគ្រប់គ្រាន់ តែមិនអោយជោកជាំពេកទេ
- ត្រសក់អាចលូតលាស់បានល្អនៅសីតុណ្ហភាព ៣០ អង្សាសេ
- ត្រសក់ជាប្រភេទ ដំណាំដែលអាចដាំ បានស្ទើរគ្រប់រដូវ

V បច្ចេកទេសដាំដុះ និង ការថែទាំ :

ក ការរៀបចំដី

- កាប់ផ្លាកដី ឬ ភ្ជួររាស់ដី អោយបានជ្រៅ បំបែក ដីអោយបានមត់ត្រូវ
- លើករងទំហំ ១ ម៉ែត្រ និង កំពស់ ២៥-៣០ សង្កឹម៉ែត្រ ឯបណ្តោយតាម

លទ្ធភាព

- ដាក់ដី ១៥-១៥-១៥ ក្នុង កំរិត ១៥០-២០០ គីឡូក្រាម ក្នុង១ហិកតា ដោយលាយច្របល់ជាមួយ ជីកំប៉ុស្ត ឬ ជីលាមកសត្វ ។

ខ ការដាំដុះ

- ដំណាំត្រូវសក់ច្រើនគេដាំ យកតែម្តងដោយមិនបាច់សាបគ្រាប់ឡើយ
- កប់គ្រាប់ ៣-៥ គ្រាប់ក្នុង មួយរណ្តៅ
- ចន្លោះជួរ ៧៥- ៩០ សង្កឹម៉ែត្រ និង ចន្លោះគុម្ព ២៥-៣៥សង្កឹម៉ែត្រ
- ក្រោយដុះ១៤ ថ្ងៃត្រូវធ្វើកូនចោល (បំបែកកូនទុកអោយកូនថ្លោសល្អ)

គ ការដាក់ទឹក

មានបីលើក

លើកទី១ ទឹកត្រាប់តាត

ដីលាមកសត្វឬ ជីកំប៉ុស្ត ចំនួន១៥-៣០ តោនក្នុង មួយហិកតា ឬ ជីគីមី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន២០០ គីឡូក្រាម ក្នុងមួយហិកតា ។

លើកទី២ ទឹកប៉ែន

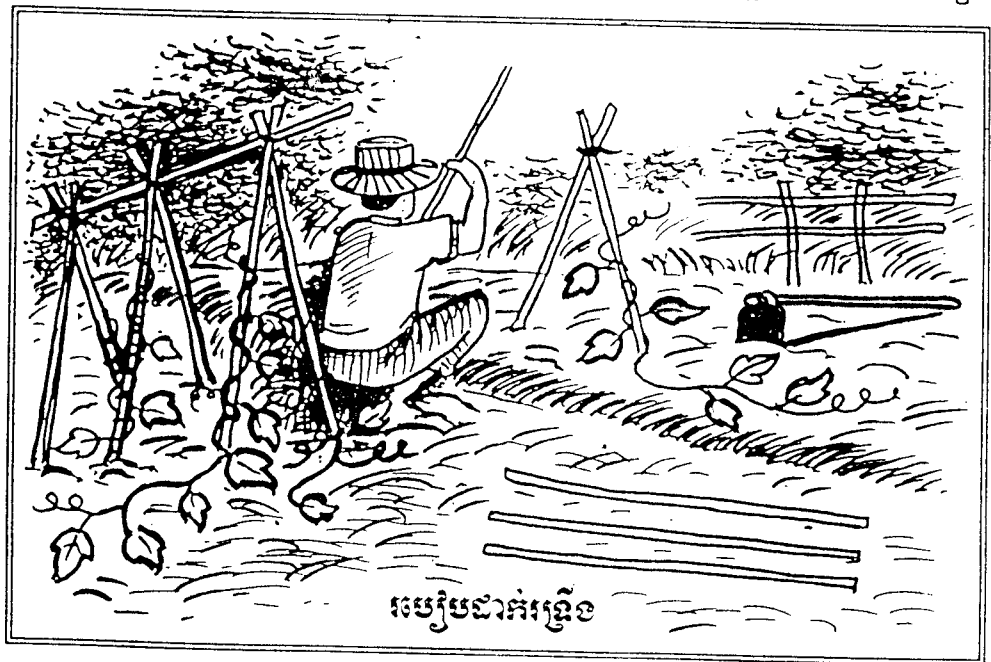
ដីលាមកសត្វឬ ជីកំប៉ុស្ត ចំនួន១៥-៣០ តោនក្នុង មួយហិកតា ឬ ជីគីមី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន២០០ គីឡូក្រាមនិងជីអ៊ុយរ៉េ១០០គីឡូក្រាមក្នុង មួយហិកតា

លើកទី៣ ទឹកប៉ែន

ដីលាមកសត្វឬ ជីកំប៉ុស្ត ចំនួន១៥-៣០ តោនក្នុង មួយហិកតា ឬ ជីគីមី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន២០០ គីឡូក្រាម និងជីអ៊ុយរ៉េ ១០០គីឡូក្រាម ក្នុងមួយហិកតា

ឃ ការចាក់ទ្រើង

យើងអាចយកឫស្សី ឬ មែកឈើផ្សេងៗយកមកធ្វើជាទ្រើងដែល មានកំពស់១-១,៥ម៉ែត្រដោយចងប្រទាក់គ្នាជាក្រឡាៗសំរាប់អោយត្រសក់

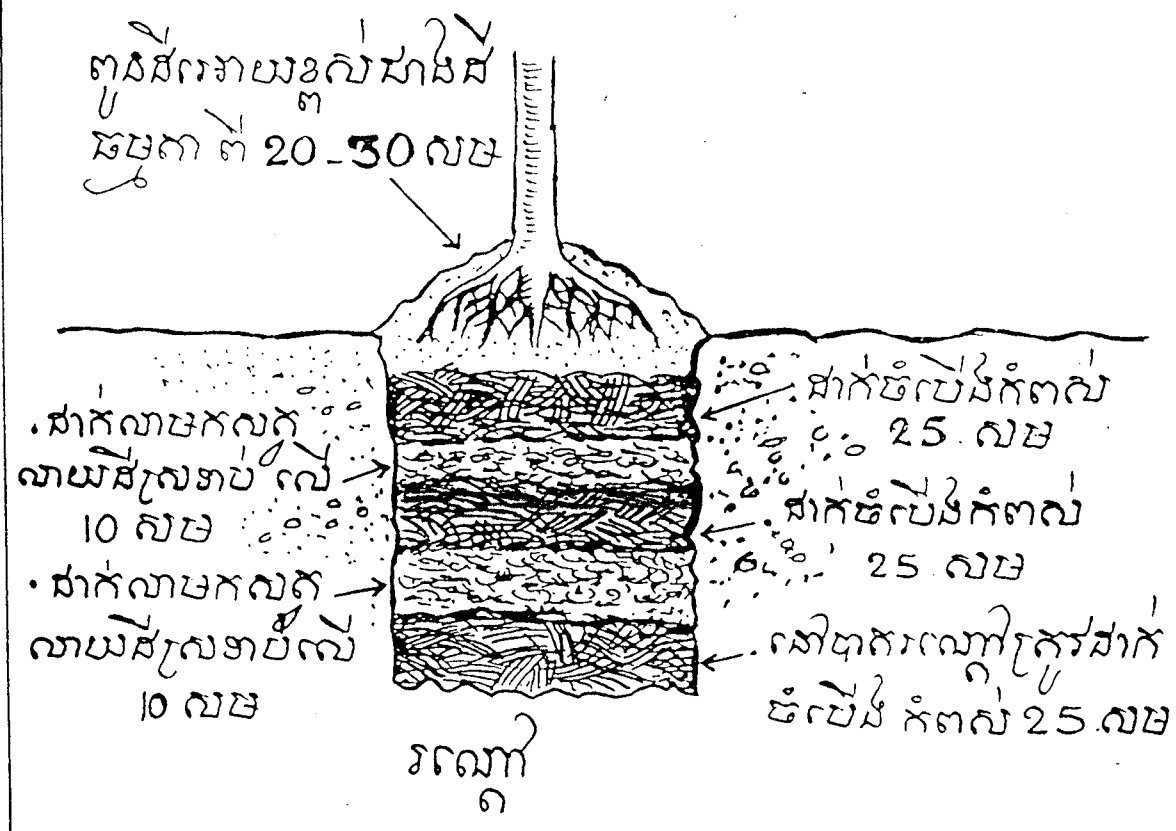
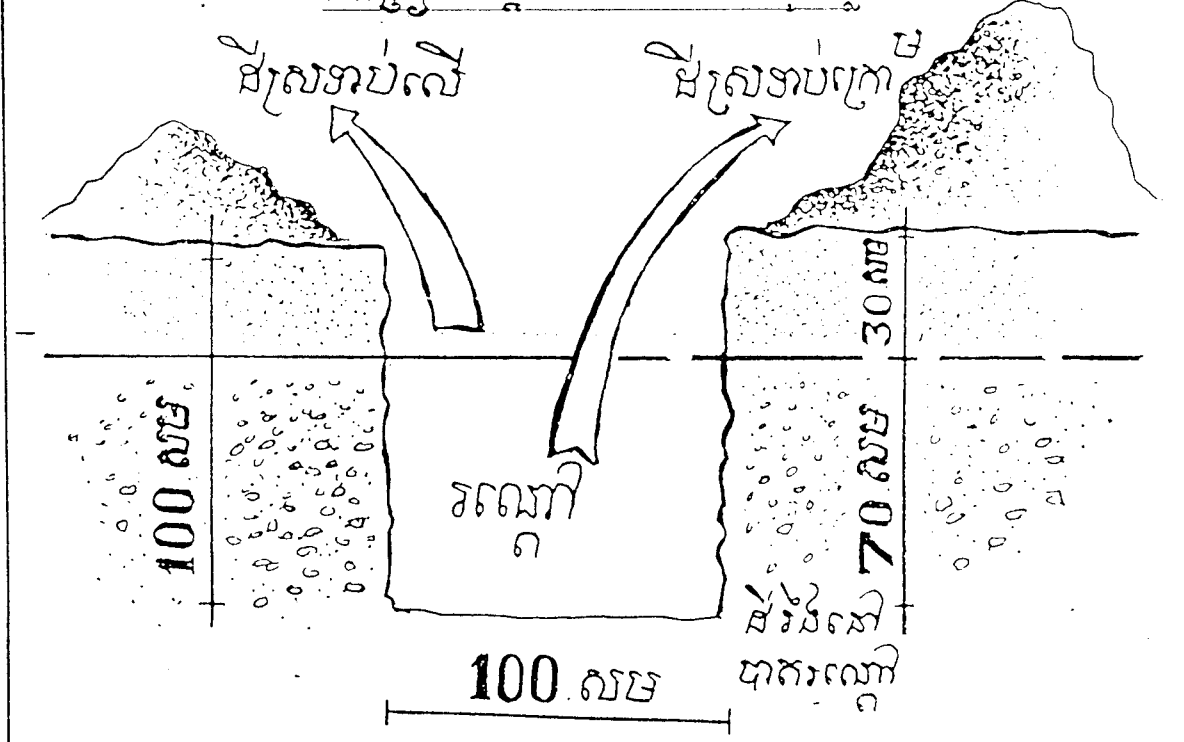
របៀបដាក់ទ្រើង

VI បច្ចុករណសជីវិដ្ឋៈ និង ការថែទាំ :

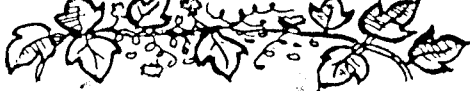

យើងអាចប្រមូលផលដំណាំត្រសក់ក្នុងកំឡុង ៥០-៦០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ការ ពិការដាំ ។
ការប្រមូលផល អាចបន្ត រហូតដល់ ៣អាទិត្យ ។

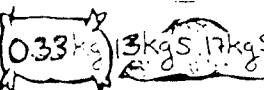
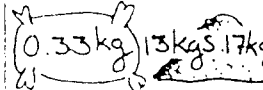

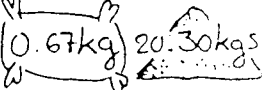

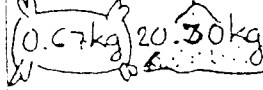

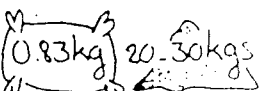

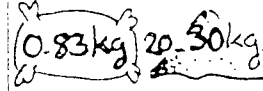

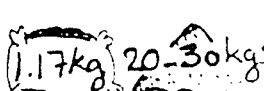
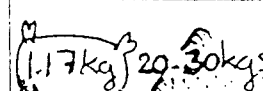

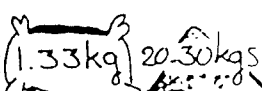
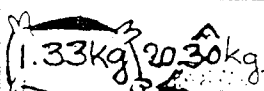
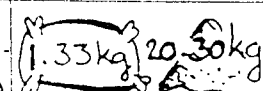

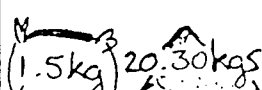
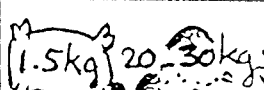
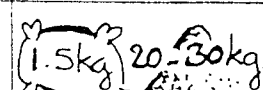
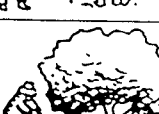
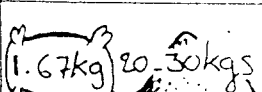
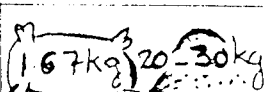
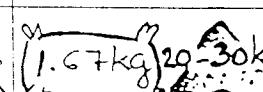
ការត្រួតពិនិត្យសំណង់ដំណាំឈើធម្មជាតិ

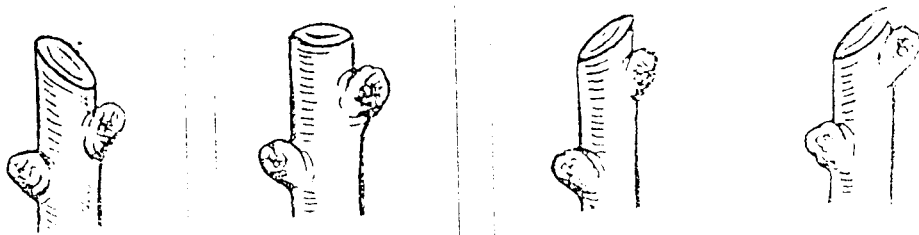
ប្រព័ន្ធដាំដុះ ចន្លោះដាំ និង ចំនួនដំណាំកេរសីហុបផ្លែជាដុះ

ឈ្មោះដំណាំកេរសីហុបផ្លែ	រូបភាព	ចន្លោះដាំ
ផ្លែទៀប		5.0 x 5.0m
ផ្លែចេក		3.3m X 3.3m 2.0mX 4.5m
ផ្លែស្លឹ		6.6m X 6.6m
ផ្លែស្វាយចាន់ទី		6.6m X 6.6m
ផ្លែចូរេន		8.0m X 8.0m 10.0m X 10.0m
ផ្លែត្របែក		5.0m X 5.0m 6.6mx6.6m
ផ្លែខ្នុរ		8.0m X 8.0m 10.0mx10.0m
ផ្លែស្វាយ		8.0m X 8.0m 10.0mx10.0m
ផ្លែក្រូច		5.0m X 6.6m 6.6mx8.3m
ផ្លែល្អុង		3.0m X 3.0m 3.3mx3.3m
ផ្លែ តណ្ហា		3.3m X 4.0m 3.3mx5.0m
ផ្លែក្រូចម្លូង		6.0m X 6.0m 6.6mx6.6m
ផ្លែល្អិត		6.0mX 6.0m 6.6mx6.6m

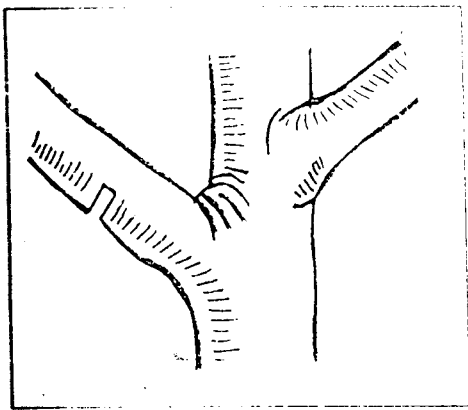
ការដាំគំរូក្នុងដំណាំ កៅស៊ូ

<p>គំរូ</p> <p>ដុំស្ល 0.3 KG (0-20-0)</p> <th data-bbox="566 145 845 515"> <p>ប៉ូតាស្យូម 0.3KG (0-0-60)</p> <th data-bbox="845 145 1125 515"> <p>នីត្រូស្យែន 03KG (46-0-0)</p> </th></th>	 <p>ប៉ូតាស្យូម 0.3KG (0-0-60)</p> <th data-bbox="845 145 1125 515"> <p>នីត្រូស្យែន 03KG (46-0-0)</p> </th>	 <p>នីត្រូស្យែន 03KG (46-0-0)</p>	
<p>១</p> 	 <p>0.7kg 13kg 17kgs</p>	 <p>0.17kg 3kgs 17kgs</p>	 <p>0.17kg 13kgs 17kgs</p>
<p>២</p> 	 <p>0.33kg 13kgs 17kgs</p>	 <p>0.33kg 3kgs 17kgs</p>	 <p>0.33kg 13kgs 17kgs</p>
<p>៣</p> 	 <p>0.5kg 13kgs 17kgs</p>	 <p>0.5kg 13kgs 17kgs</p>	 <p>0.5kg 13kgs 17kgs</p>
<p>៤</p> 	 <p>0.67kg 20-30kgs</p>	 <p>0.67kg 20-30kgs</p>	 <p>0.67kg 20-30kgs</p>
<p>៥</p> 	 <p>0.83kg 20-30kgs</p>	 <p>0.83kg 20-30kgs</p>	 <p>0.83kg 20-30kgs</p>
<p>៦</p> 	 <p>1.0kg 20-30kgs</p>	 <p>1.0kg 20-30kgs</p>	 <p>1.0kg 20-30kgs</p>
<p>៧</p> 	 <p>1.17kg 20-30kgs</p>	 <p>1.17kg 20-30kgs</p>	 <p>1.17kg 20-30kgs</p>
<p>៨</p> 	 <p>1.33kg 20-30kgs</p>	 <p>1.33kg 20-30kgs</p>	 <p>1.33kg 20-30kgs</p>
<p>៩</p> 	 <p>1.5kg 20-30kgs</p>	 <p>1.5kg 20-30kgs</p>	 <p>1.5kg 20-30kgs</p>
<p>១០</p> 	 <p>1.67kg 20-30kgs</p>	 <p>1.67kg 20-30kgs</p>	 <p>1.67kg 20-30kgs</p>

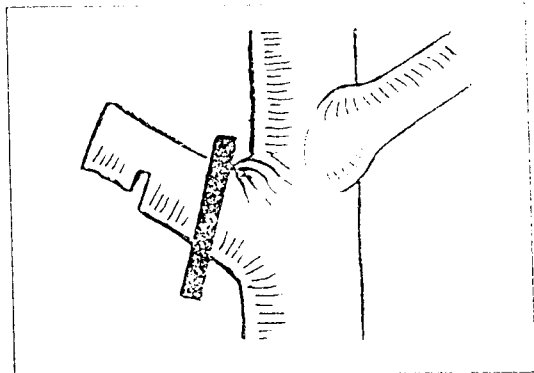
ការកាត់តែងមែកសំរាប់លើរបងថ្មី

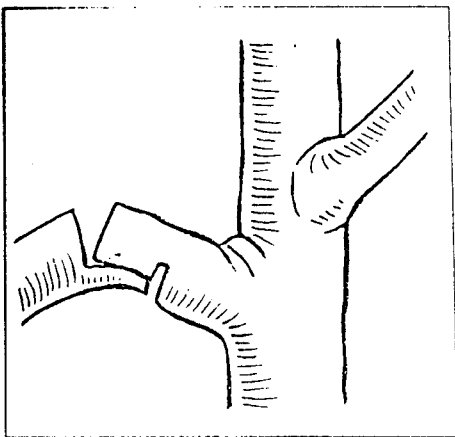
រូបភាពទីបួនបង្ហាញពីការកាត់ត្រឹមត្រូវរាល់បង្កាត់ពីលើកដៃក្នុងមធ្យម

កាត់លើកទី១ ធ្វើឡើងពីក្រោមមែក

កាត់លើកទី២ និង ចុងក្រោយត្រូវធ្វើ
គ្រឿងដើម ប៉ុន្តែត្រឹមមែកឈាមត្រូវលក់ក្នុងការយក
ចេញ ព្រោះជាកំណាត់លើខ្នងម្ខាង

កាត់លើលើកទីពីរ ធ្វើឡើងពីខាងលើមែក

ចំណាំ កាត់ក្រោមមែកជៀសវាងការបែកសំបក ឬ សាច់

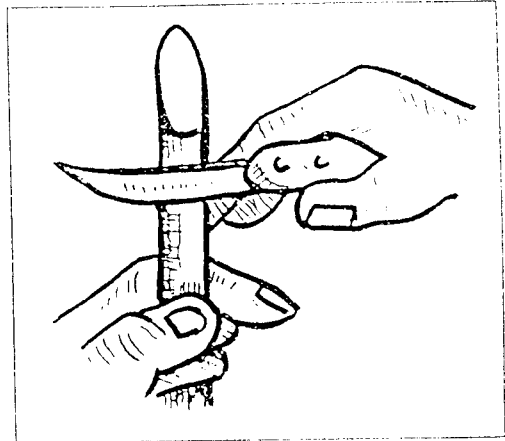

ការបំណិមកឈើ

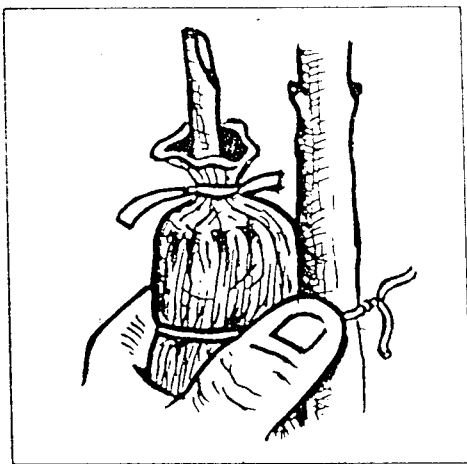
១ ជ្រើសរើសដើម សំរាប់តមែក

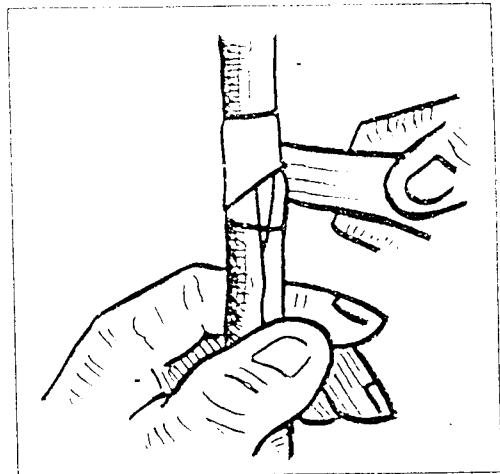
២ ត្រូវចិតជាចំណិត កំពស់ ២ម្រាមដៃ

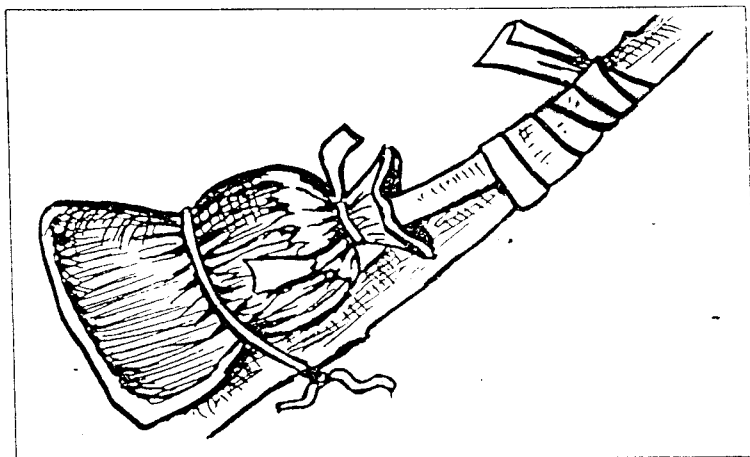
៣ យកចងស្រកិដូង ចងភ្ជាប់ដើមមេ

៤ ចិតដើមមេ ប្រវែង ៣ ៤ សម៊ីម៉ែត្រ

៥ យកចងស្រកិដូង មកចងភ្ជាប់ ត្រង់កន្លែងលាក់ រូបរុំ ប្លាស្ទិច អោយជិតល្អ

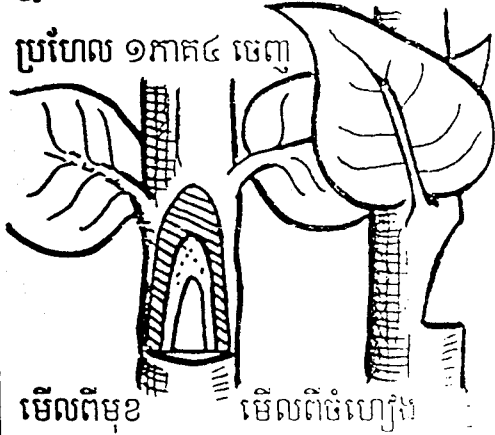

របៀបតត្រួយ

១ ជ្រើសរើសដើម គល់ត

ត្រូវចិតយកសំបក និងសាច់ឈើ

ប្រហែល ១ភាគ៤ ចេញ

មើលពីមុខ

មើលពីចំហៀង

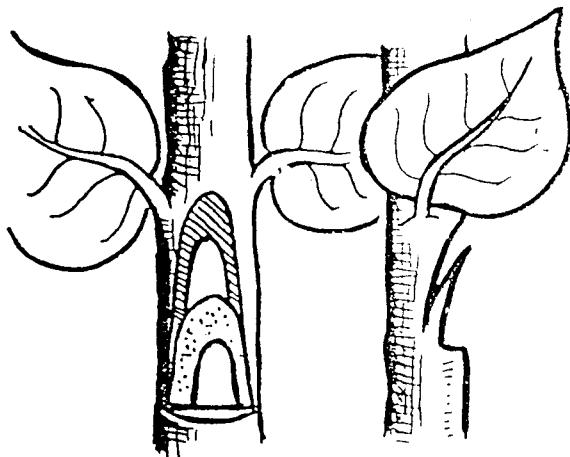
២ ការត្រូវមចុងពូជល្អ ត្រូវចិត រាងបញ្ចាតនៅខាង

ក្រោម នៃចុងពូជល្អ

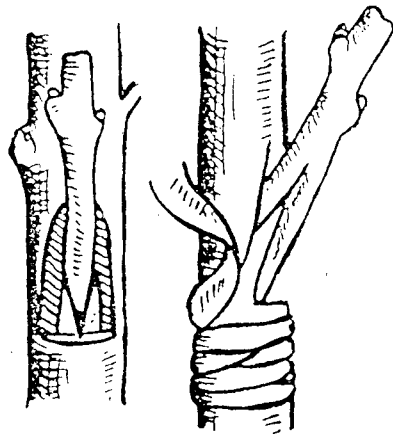

ចំណែកចុងពូជល្អខាងគល់វាត្រូវចិតជាទម្រង់

អណ្តាតចំពាក់កណ្តាលដូចជាគល់ដែរ

ចិតពីលើចុះក្រោមរាងជាអណ្តាត

យកមែកពូជល្អមកដាក់បញ្ចូលក្នុងស្នាមជារបស់

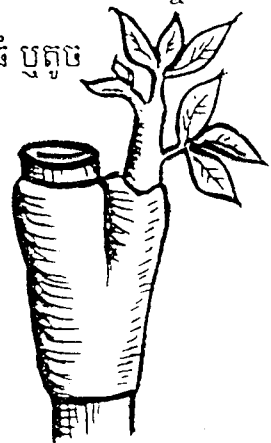
គល់ដើមត រួចត្រូវដាក់អោយសំបក ជាប់គ្នា តែ

ម្ខាងបានហើយ បើសិនជាធំ ឬតូច

បន្ទាប់ពីដាក់ជាប់គ្នាហើយត្រូវកាត់ដើម

ចុងមែកចេញបន្តិច ។

៦ ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះ

សាច់ត្រីជាអាហារដែលមានគុណភាពខ្ពស់សំរាប់ការលូតលាស់នៃសារពាង្គកាយ
របស់មនុស្សជាតិទូទៅ ។

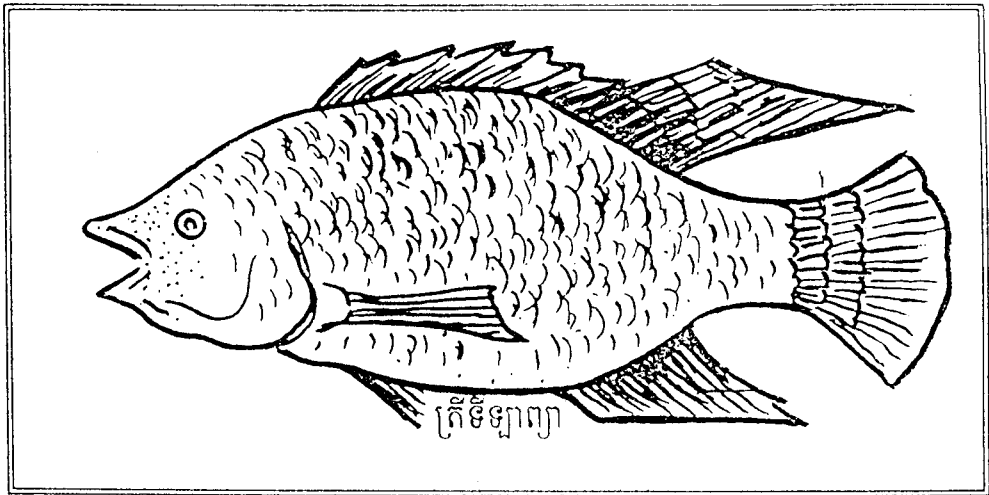
រួមចំណែកបង្កើនជីវភាពគ្រួសារ

បំពេញខាងផលិតផលត្រី ចាប់ពីធម្មជាតិ

១ លក្ខណៈដ៏សំខាន់នៃត្រីចិញ្ចឹម :

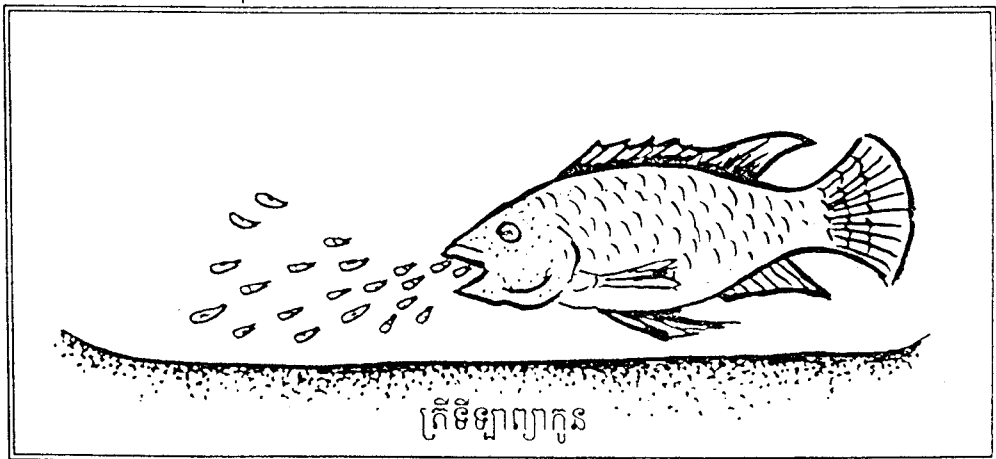
ក ត្រីទីឡាព្យា

ត្រីទីឡាព្យារស់នៅទឹកខាងលើ និង ចូលចិត្តស៊ីស្បែក ជំនួន សត្វល្អិត និង សារាយ
ប្រភេទត្រីនេះមានការលូតលាស់ធំធេងជាប់រហ័ស ដែលមានទំងន់ ២០០ក្រាម ក្នុងរយៈពេល
ចិញ្ចឹម ៦ខែ

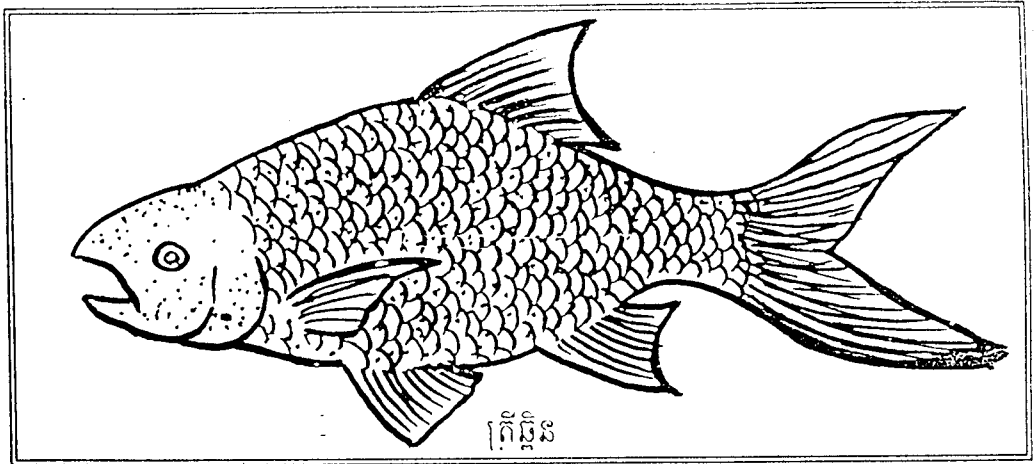
ត្រីទីឡាព្យាជាប្រភេទត្រីសាយកូន ចាប់ពីវ័យ (អាយុ ៣-៥ខែ)

វាពងកូនបាន ១១ដង ក្នុង មួយឆ្នាំ ។

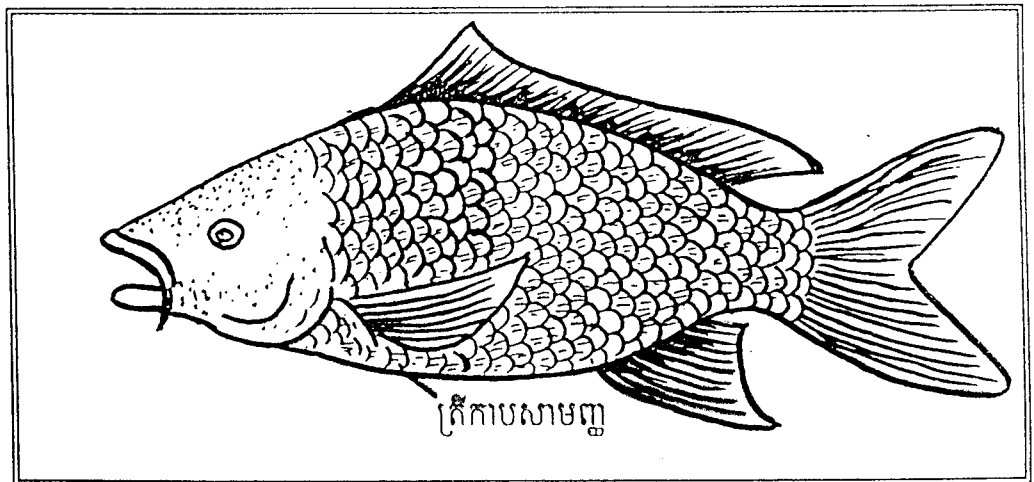
ខ ត្រីឆ្អិន

ត្រីឆ្អិនចិញ្ចឹម ចូលចិត្តស៊ីរុក្ខជាតិតូចៗ បង្កើន ។ ត្រីឆ្អិនលូតលាស់បាន ១០០-១៥០ក្រាម
ក្នុងរយៈពេល ចិញ្ចឹម ៦ខែ ។

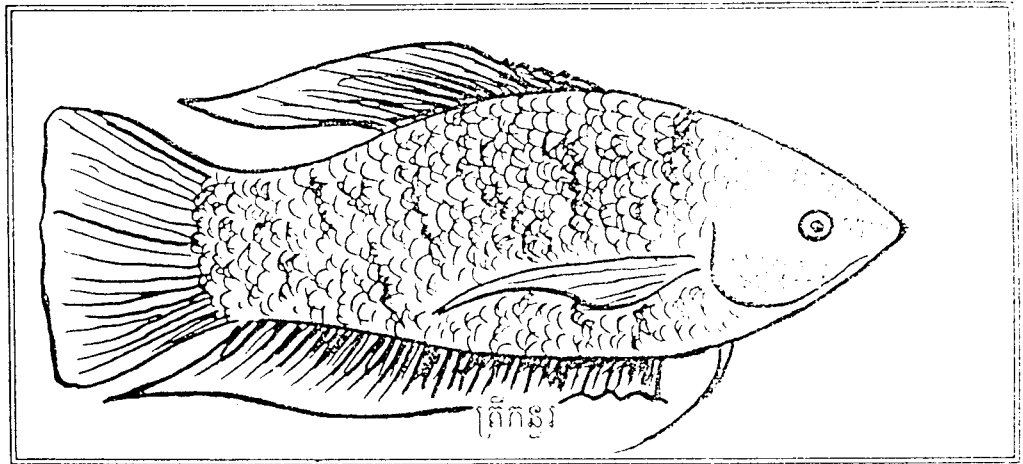
គ ត្រីកាបសាមញ្ញ

ត្រីកាបសាមញ្ញ ចូលចិត្ត ឈូលដីបាតស្រះរកស៊ីចំណី ។ អាចលូតលាស់បានទំងន់
២០០-៣០០ក្រាម ក្នុងរយៈពេល ចិញ្ចឹម ៦ខែ ។

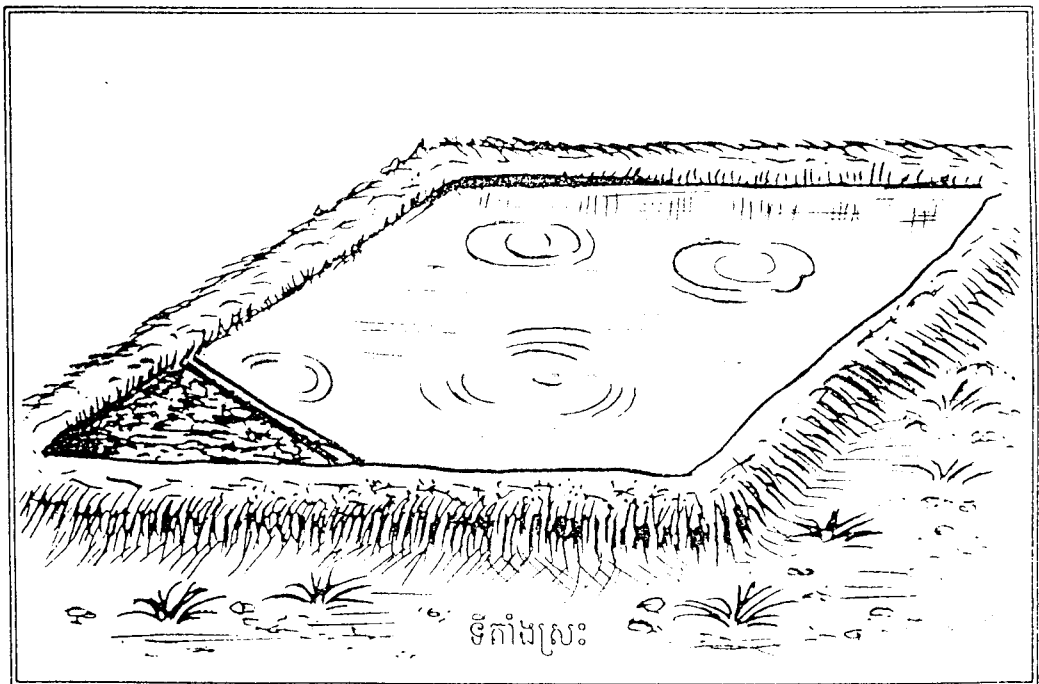
បេ ត្រីកន្ទុរ

ត្រីកន្ទុរមួយប្រភេទ រស់នៅ ជម្លោះ សត្វល្អិត ។ បេ ក៏រស់នៅ ទេសច្រកព្រំ បឹងប្លុក
អាចលូតលាស់បានទំហំ ៨០ ១២០ ក្រាម ក្នុង រយៈពេល ៧០ ថ្ងៃ

២ ការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្រាវជ្រាវ

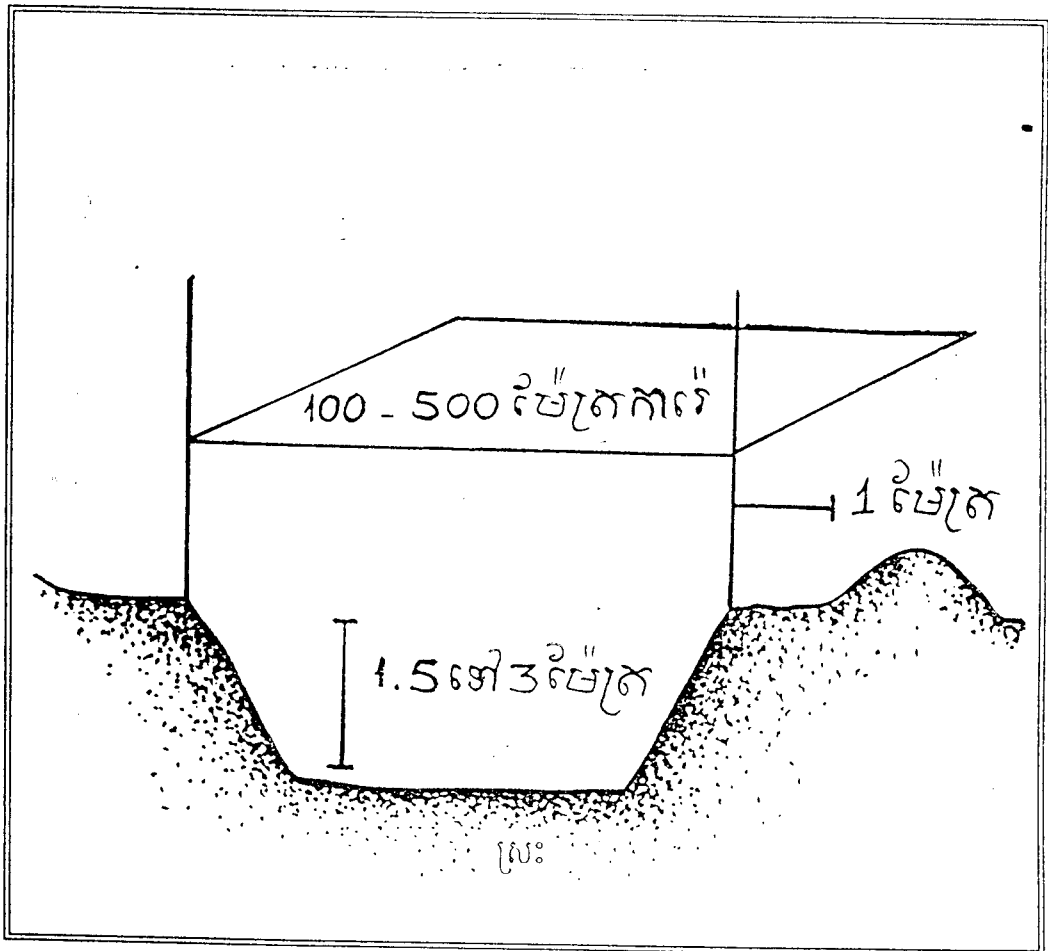
- មានប្រភពទឹក
- ដីមិនជ្រាបទឹក
- មិនលិចទឹក នៅរដូវវស្សា
- នៅជិតលំនៅដ្ឋាន
- មានពន្លឺថ្ងៃគ្រប់គ្រាន់

៣៥ គង់ ចន្ទា ក្សេម្រុន

៣ ការដីគ្រួស:

- ការដីគ្រួសតូច ឬ ធំ អាស្រ័យទៅលើទំហំដីដែលកសិករមាន
- ស្រះចិញ្ចឹមត្រីមិនត្រូវតូចពេក ឬ ធំពេកទេ ទំហំសមស្រប១០០-១៥០ ម៉ែត្រការេ
- ស្រះចិញ្ចឹមត្រីត្រូវមានលទ្ធភាពផ្ទុកទឹករយៈពេល ៦ ខែ យ៉ាងតិច ។
- ស្រះចិញ្ចឹមត្រីមានជំរៅ១.៥ -៣ ម៉ែត្រ (ករណីមានប្រភពទឹកនៅជិត) ។
- និង ពី ២.៥ -៣ ម៉ែត្រ (ករណីគ្មានប្រភពទឹកនៅជិត)

-ភ្នំស្រះត្រូវមានចំងាយ ១ ម៉ែត្រពីមាត់ស្រះ និងកំពស់ដែលអាចការពារទឹកមិនអោយ ហូរចូលបាន ។

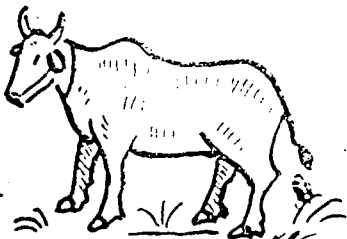
- ដាំស្មៅលើភ្នំ និង ជើងទេ របស់ស្រះ ។
- បាតស្រះត្រូវមានផ្ទៃរាបហើយដោយជម្រុលបន្តិច ។

៤ ការរៀបចំស្រះ

ក ចំពោះស្រះថ្មី : ពីរ ១០០ តែត្រកាត

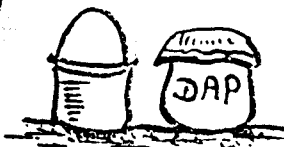
ដីបែក ឬ ជីក្រូតាត : ០.៥ តែត្រកាត ក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ

ដីលាមកសត្វ : ពី ៣០ ទៅ ៥០ តែត្រកាតក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ

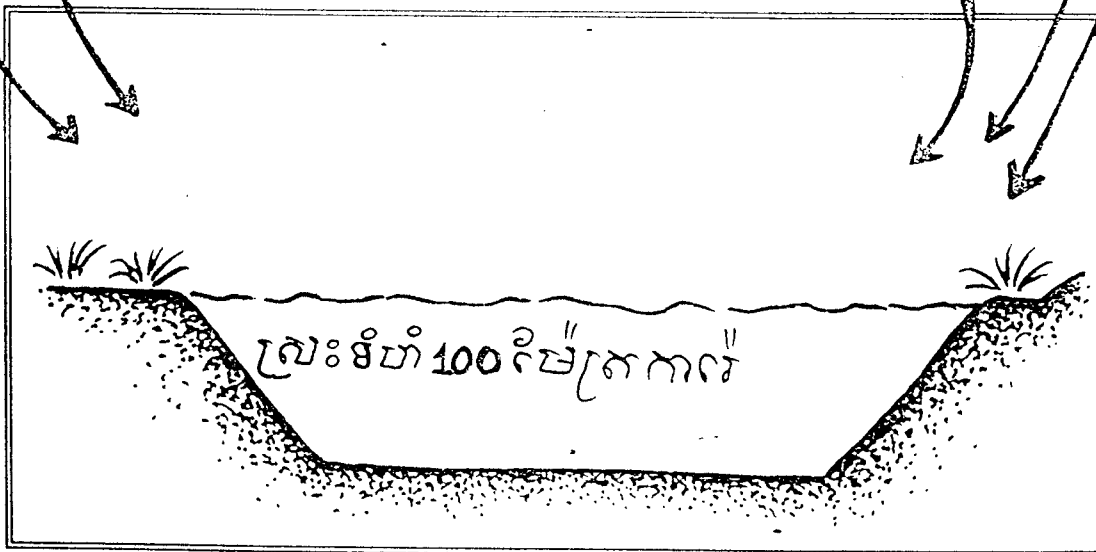

លាមកមីមាន់ ឬ ទា ៦ តែត្រកាត ក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ

ជីគីមី អ៊ុយរ៉ា : ១-២ តែត្រកាត និង ជីដេ អា បើ ០.៥-១ តែត្រកាត

បាមកំបោរស : ៥-១០ តែត្រកាត ក្នុងមួយម៉ែត្រការ៉េ

ចំណាំ : ក្រោយពេលដាក់ជីបាន ៧-១០ ថ្ងៃ ទើបលែងកូនត្រី ចូលទៅក្នុងស្រះ ។

ខ បំណែងរូបវន្ត

សំអាតបាតស្រះ និង បារក់ចេញទុកតែ ១០ទៅ១៥ សង្កីម៉ែត្រ

បាតកំបោរសំ ៥-៧ គីឡូក្រាម ក្នុង១០០ម៉ែត្រការ៉េ បន្ទាប់មកហាល

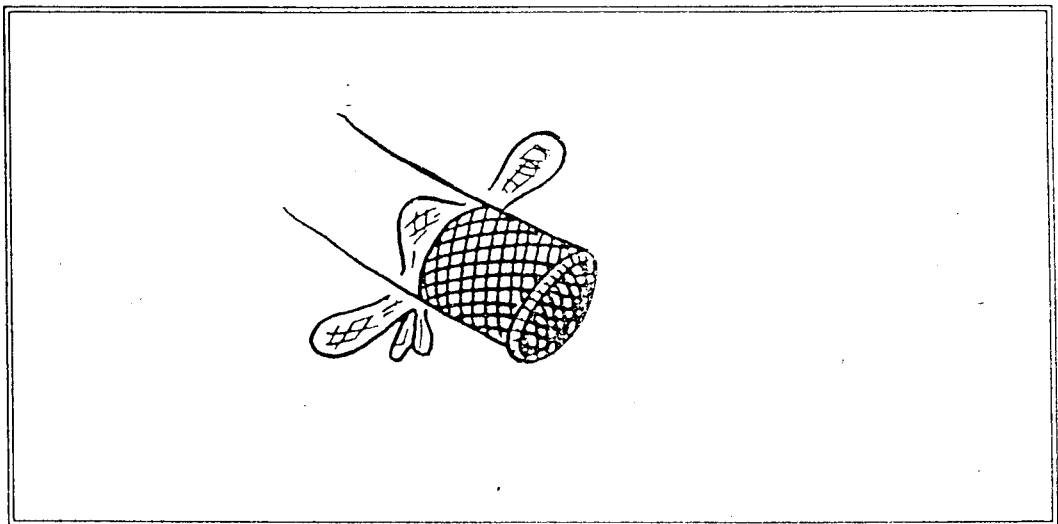
ស្រះរយៈពេល ៣ទៅ ៧ ថ្ងៃ ។

បើមិនអាចបូមទឹកចាស់ចេញបាតកំបោរសំទៅ១០គីឡូក្រាមក្នុង១០០ម៉ែត្រ

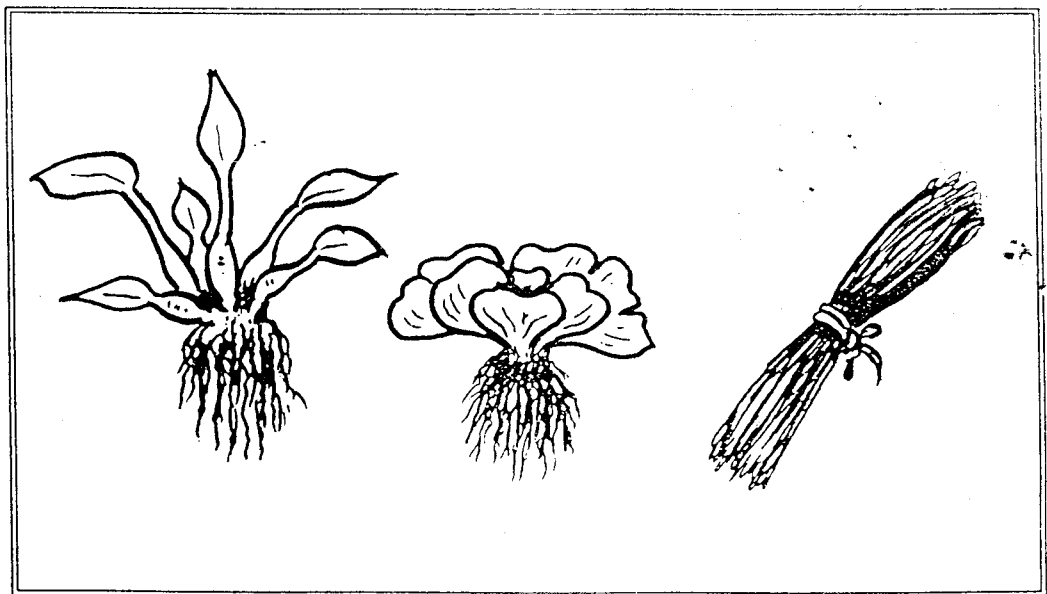
ការ៉េ ។

ពេលបូមទឹកបញ្ចូលស្រះត្រូវប្រើសំណេញការពារត្រីកាម (ត្រីស៊ីសាម៉ា)

ចូលទៅក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រី ។

បើស្រះទឹកល្អក៏ត្រូវដាក់កំប្លោក ចក ឬ ចំបើង ។

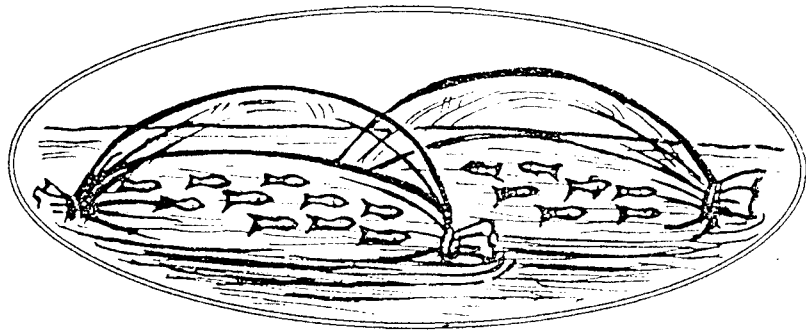

៥ ការលែងកូនត្រីចិញ្ចឹម

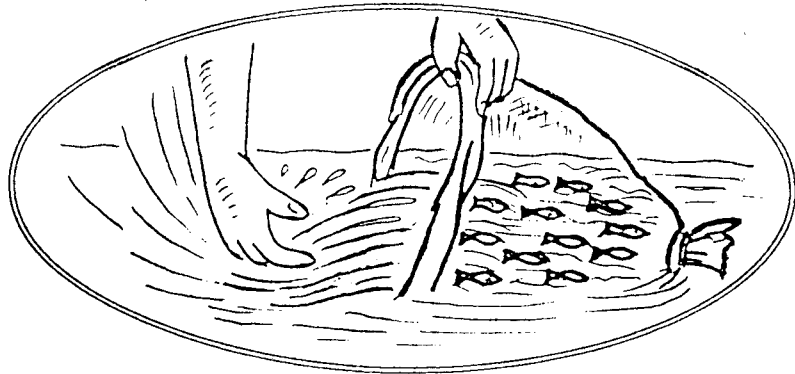
ទំហំកូនត្រីសមស្របសំរាប់ចិញ្ចឹមមានប្រវែងពី ២ទៅ ៣ សង្ឃីម៉ែត្រ និង មានអាយុ ៣ ខែ ។

ការដឹកជញ្ជូនកូនត្រីត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នទៅពេលព្រឹក ល្ងាចឬមុន ពេលមេឃត្រជាក់ ការលែងកូនត្រីជាដំបូងត្រូវត្រាំកូនត្រីទឹកស្រះរយៈពេល១៥នាទីបន្ទាប់មកទើប លែងកូនត្រី ផ្ទុមៗ ដោយអោយកូនត្រីហែលពិថង់ដោយខ្លួនឯង ។

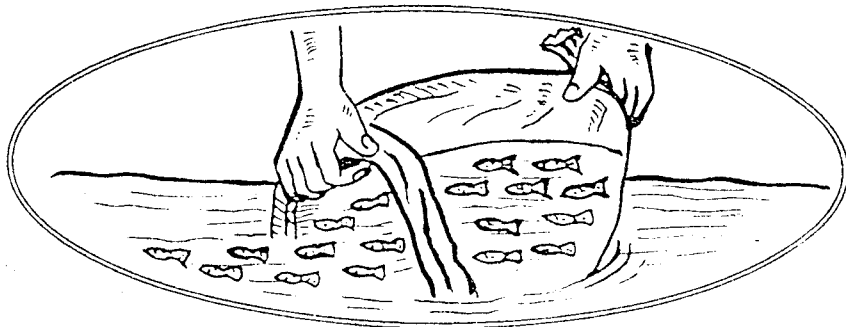
១ ត្រូវត្រាំថង់កូនត្រីក្នុងស្រះ រយៈពេល ១៥នាទី

២ រួចបាចទឹកបញ្ចូលក្នុងថង់បន្តិចម្តងៗ ដើម្បីអោយត្រីផ្សំទៅ និង ទឹកស្រះ

៣ ទើបផ្ទៀងមាត់ថង់ផ្ទុមៗ អោយកូនត្រីចេញតាមសំរួល

៦ ការផ្តល់ដំណឹង

បន្ថែមចំណី : កន្ទក់ ពោត សណែង ចកបាយទា កណ្តៀវ ជន្លេនកាកសំណល់
ផ្ទះបាយ បន្លែ ។ល។

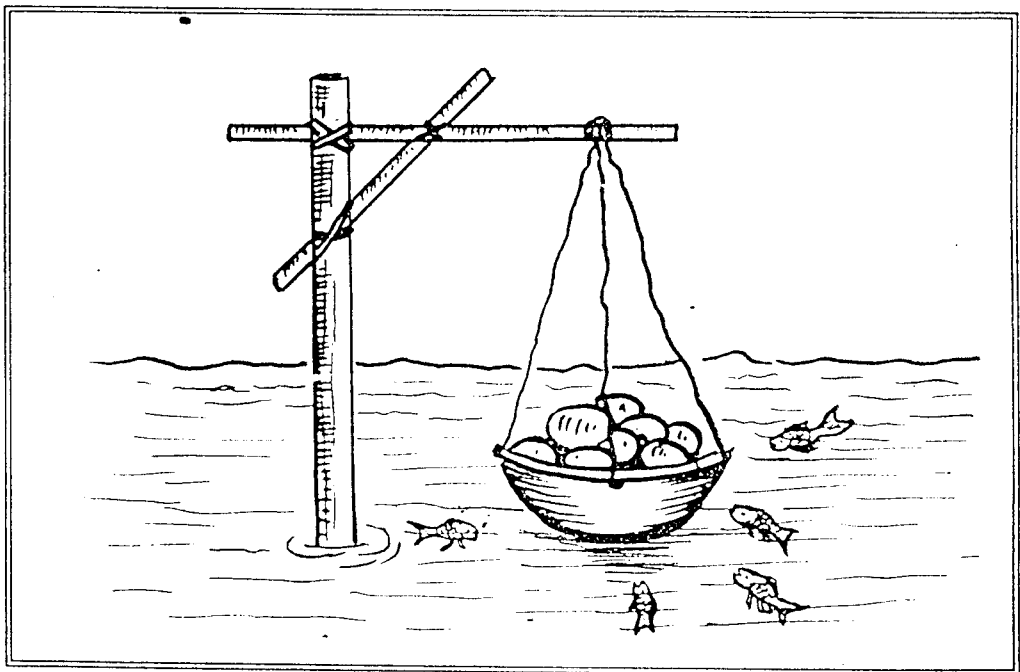
របៀបផ្តល់ចំណី

-ដាក់ចំណីនៅពេលព្រឹក និង ល្ងាចនៅ កន្លែង ដដែល

-ដាក់ចំណី ក្នុងកន្លែង ឬ ស៊ុំ

ក្រោយរយៈពេល១៥-២០នាទី បើចំណីអស់ពិភ្ងន់ត្រូវបន្ថែម ។

តែបើចំណីនៅសល់ក្នុងកន្លែង ត្រូវបន្ថយចំណីនៅថ្ងៃបន្ទាប់ ។

ទិន្នផលត្រីចិញ្ចឹម

ល.រ	ប្រភេទត្រី	ចំនួនក្បាល ១០០ម៉ែត្រការ៉េ	ទំងន់ក្នុង១ ក្បាល(ក្រាម)	ទំងន់សរុប (គីឡូក្រាម)	ទិន្នផល គីឡូក្រាម ១០០ម៉ែត្រការ៉េ
១	ត្រីទីឡាព្យា	១២០	២០០	២៤	២៤
២	ត្រីកាបសាមញ្ញ	៩០	៣០០	២៧	២៧
៣	ត្រីឆ្កិន	៩០	១៥០	១៣,៥	១៣,៥

៧ ផលិតកម្មដំណាំស្រូវ

១ លក្ខណៈទូទៅរបស់ដើមស្រូវ

ក/ ដើមស្រូវចែកចេញជា ៤ ផ្នែកសំខាន់គឺ

- បួស

- ដើម

- ស្លឹក

- គូរ

បួស មានតួនាទីទ្រទ្រង់ផ្នែកខាងលើ និង ស្រូបយកសារធាតុចិញ្ចឹម និង ទឹកពីក្នុងដី រួចបញ្ជូនទៅចិញ្ចឹមដើម និង ស្លឹក ។

ដើមមានតួនាទីទ្រទ្រង់ស្លឹកនិងគូរភ្ជាប់ទៅនឹងបួសដឹកជញ្ជូនសារធាតុចិញ្ចឹម ពីបួសមកស្លឹក ហើយពីស្លឹកមកអោយបួស និង គ្រាប់ ។

ស្លឹកមានតួនាទីស្រូបយកឧស្ម័នកាបូនិច ទឹក និង ពន្លឺ ព្រះអាទិត្យ ធ្វើរស្មី សំយោគបង្កើតជាសារធាតុចិញ្ចឹម ។

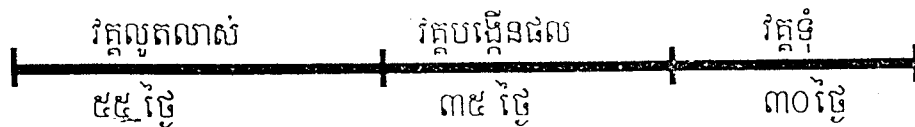
គូរជាផ្នែកចុងក្រោយនៃការលូតលាស់របស់ដើមស្រូវ មានទូនាទី បង្កើត ផ្កាស្រូវ និង ទ្រទ្រង់ គ្រាប់ ។

២ ដំណាក់កាលលូតលាស់

សំរាប់ស្រូវ ១២០ ថ្ងៃ

ដ្យាក្រាមរយៈពេលលូតលាស់របស់ដំណាំស្រូវ

វគ្គលូតលាស់	វគ្គបង្កើនផល	វគ្គទុំ
- ដំណាក់កាលដុះពន្លក	- ដំណាក់កាលចេញចំនុចកូរ	- ដំណាក់កាលដាក់ទឹកដោះ
- ដំណាក់កាលសំណាប	- ដំណាក់កាលដើម	- ដំណាក់កាលដាក់ម្សៅ
- ដំណាក់កាលបែកគុម្ព		
- ដំណាក់កាលពន្លតដើម	- ដំណាក់កាលចេញផ្កា	- ដំណាក់កាលទុំ

-វគ្គលូតលាស់មានរយៈពេលខុសគ្នាអាស្រ័យទៅតាមពូជនីមួយៗ ។

-ពូជស្រូវភាគច្រើន វគ្គបង្កើនផល និង ថ្នាំ មានរយៈពេលមិនប្រែប្រួល ទេ គឺ មានរយៈពេល៣៥ថ្ងៃ គិតចាប់ពីកក្កដារហូតដល់មេពូជ្ហានិង ៣០ថ្ងៃពីមេពូជ្ហារហូតដល់ប្រូតកាត់

-ការលូតលាស់របស់ស្រូវ អាចពូជខ្លះមានរយៈពេលរហូតដល់ទៅ ១៨០ថ្ងៃ ។

៣ ផលិតកម្មចំណាំស្រូវ

ក ការច្រើនពីសត្វ

-មានរយៈពេលសមស្របទៅនឹងមជ្ឈដ្ឋាននានា (សណ្ឋានដីអាកាសធាតុ ប្រព័ន្ធស្រោចស្រព.....) ។

-ធន់ទ្រាំ និង ភាពរាំងស្ងួត

-មិនដូលដើមឈើ រឹងមាំ

-កំពស់ស្លឹកអមកូរ (ស្លឹកទង់ជ័យ) ខ្ពស់ជាងគូរ

-ម៉ាន់លក្ខណៈបែកគុម្ព បានច្រើន (ច្រើនជាង១៥ដើមក្នុងមួយគុម្ព)

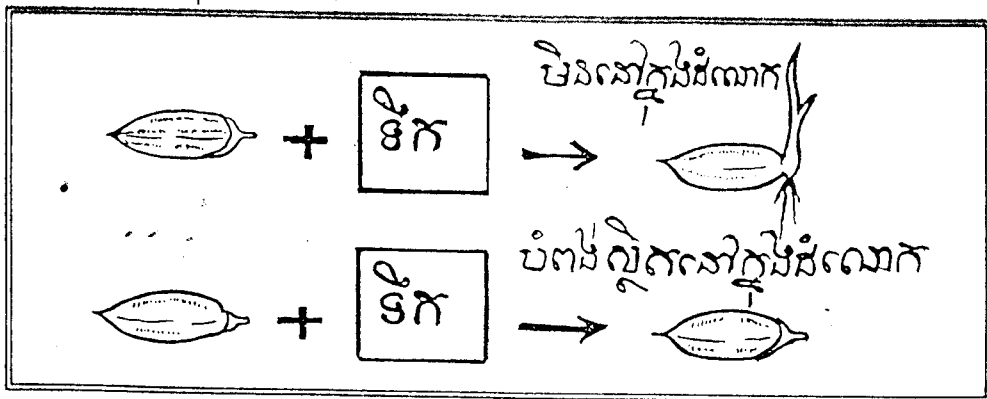
-មានលក្ខណៈធន់ទ្រាំខ្ពស់ និង ការបំផ្លាញរបស់សត្វល្អិតចង្រៃ ជាដើម

ខ ការងារដំណេកគ្រាប់

-គ្រាប់ស្រូវ IR មិនត្រូវការដំណេកទេ ក៏ប៉ុន្តែចំពោះស្រូវប្រពៃណីខ្មែរយើងចាំបាច់ត្រូវការដំណេក(ចាប់ពី២ខែឡើងទៅ) ។

-ដំណេកគឺជារយៈពេលដែលគ្រាប់ពុំអាចដុះពន្លកបានទោះជាមានលក្ខខណ្ឌសមស្រប ដល់ការដុះពន្លកក៏ដោយ ។ បាតុភូតនេះពុំមាននៅគ្រប់ពូជស្រូវនោះទេ ។

-គ្រាប់ស្រូវអាចស្ថិតនៅក្នុងដំណេករហូត ទៅ ៨០ថ្ងៃ អាស្រ័យទៅ នឹង ពូជលក្ខខណ្ឌ នានា ក្នុងពេលប្រមូលផល ។

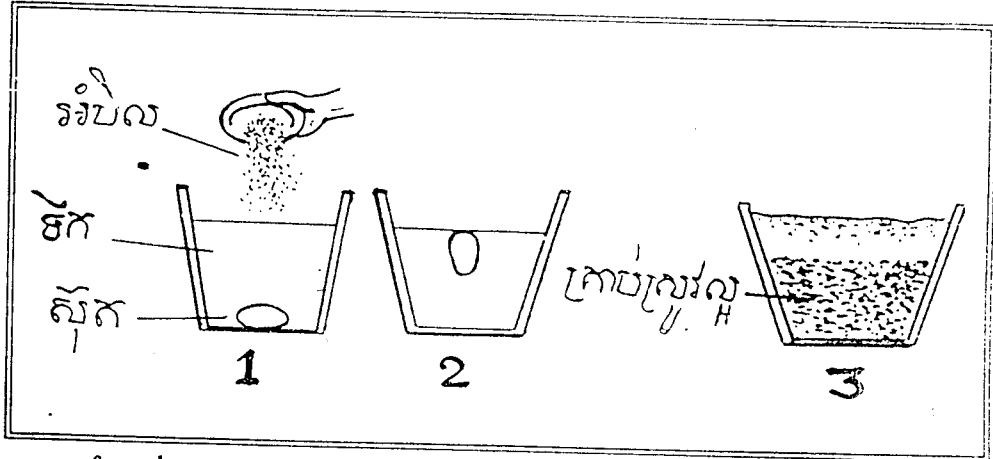

៤២ គង់ មន្ត្រី ក្រសួងកសិកម្ម

៤ ការសំអាតគ្រាប់ពូជ និង ហាលពូជ

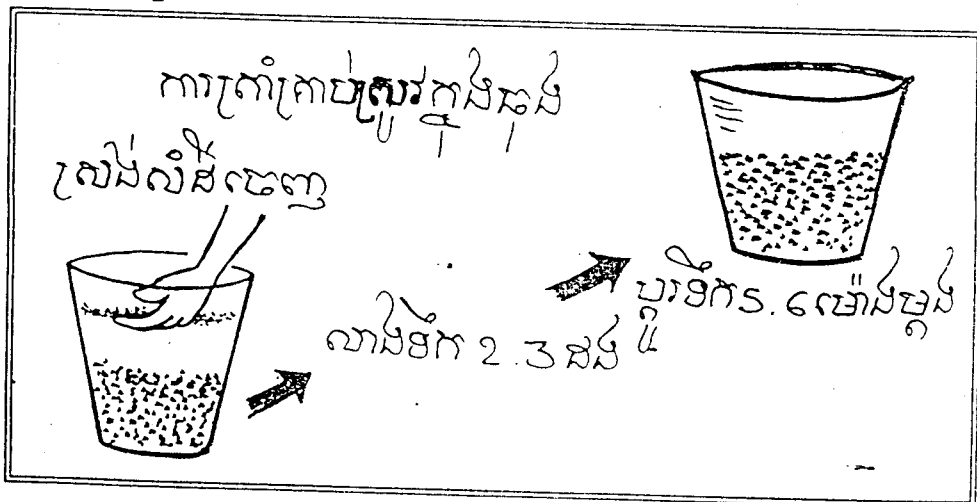
- មុនពេលត្រាំគ្រាប់ពូជ ឬ សាបយើងគប្បីត្រូវសំអាតនិងហាលអោយបានស្អាតរយៈពេល១ថ្ងៃដើម្បីអោយគ្រាប់ពូជដុះពន្លកស្រុះគួរហើយដើម្បីសំអាតដុះបានលឿនក្នុងដី
- សំអាតដោយអុំជំរះសារជាថ្មីម្តងទៀត រួចហើយហាលថ្ងៃ
- សំអាតដោយយកគ្រាប់ពូជដាក់ក្នុងទឹកហើយស្រង់យកគ្រាប់ដែលអណ្តែតនៅលើ

ផ្ទៃ ទឹកចោល ។

៥ ការត្រាំគ្រាប់ពូជ

- ត្រាំគ្រាប់ពូជក្នុងរយៈពេល១ យប់ ១ ថ្ងៃ ។
- យើងត្រាំគ្រាប់ពូជក្នុងពាង ធុង ឡាំង ក្នុងករណីនេះយើង គប្បីប្តូរទឹក និង លាង ៥-៦ ម៉ោងម្តង ។
- ក្នុងករណីនៅក្បែរផ្ទះ មានប្រឡាយហូរយើងអាចច្រកស្រូវ ក្នុងបាវ ឬ ការ៉ុង ហើយចងមាត់អោយចូរទៅទ្រាំក្នុងទឹកប្រឡាយ រយៈពេល ១យប់១ថ្ងៃ ជាការស្រេច ។

៧ ការផ្គត់ផ្គង់គ្រាប់ពូជ

ក្រោយពីត្រាំពូជរយៈពេល១យប់១ថ្ងៃហើយយើងស្រង់ពូជយកមកផ្គត់ផ្គង់រយៈពេល ១យប់ ២ថ្ងៃ ឬ ២យប់ ២ ថ្ងៃ ទៀត ដោយយកសំបកបារី ឬចំបើងគ្របពីលើហើយឧស្សាហ៍ ប្រៃ និងស្រោចទឹកដើម្បីអោយគ្រាប់ស្រូវទទួលបានសំណើម និង កំដៅ គ្រាប់គ្រាន់ ឧស្សាហ៍ អោយទឹក ៥-៦ម៉ោង មួយដង ។

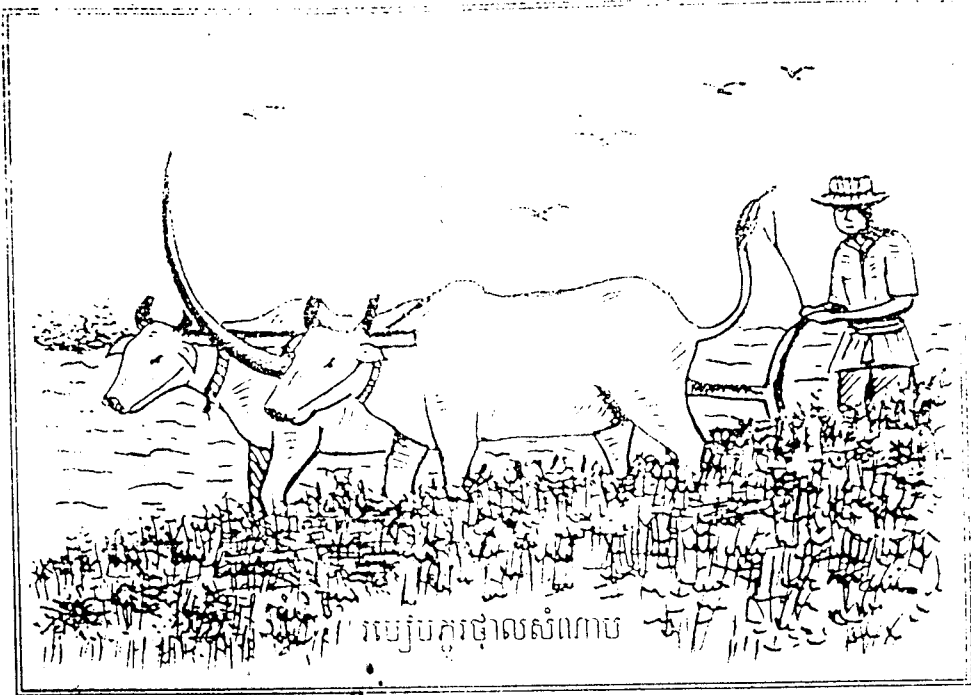
៨ ការសាបគ្រាប់ពូជ

១ ការរៀបចំថ្នាល

- ត្រូវកូររាស់ដីអោយបានច្រើនដង យ៉ាងតិច ៣ដង
- ពង្រាបដីថ្នាលអោយបានស្មើល្អ
- បាចដីអោយបានសព្វ គ្រាប់បាតក្នុងផ្ទៃថ្នាល (កូរលុប)

ដីលាមកគោ ឬដីកំប៉ុស្ត១ គីឡូក្រាម ក្នុង ១ម៉ែត្រការ៉េកូរលប់ ដី ១៦-២០-០ ឬ ដី ១៨-៤៦-០ =១៥ក្រាមក្នុង មួយ ម៉ែត្រការ៉េ ។

-ដីថ្នាលត្រូវកូរតូចជាងដួងដែលមានទទឹង ពី ១-១.៥ ម៉ែត្រ ។

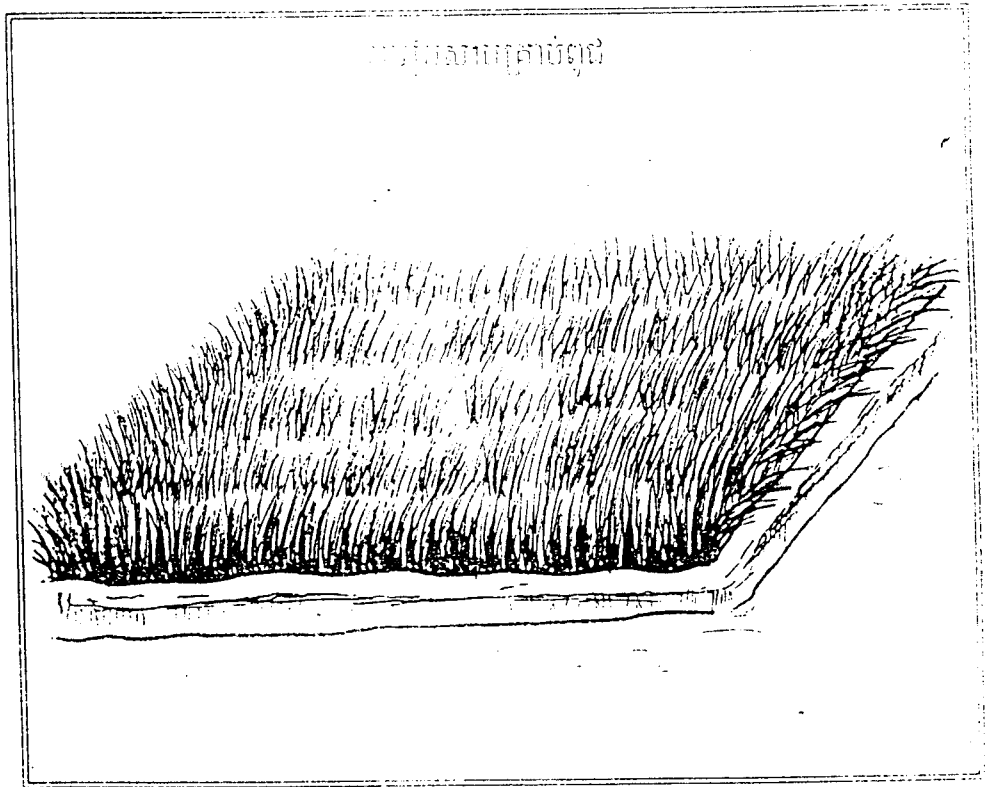

របៀបភ្ជួរដំណាំ

២ ការសាបពូជ

ប្រើពូជស្រូវ ៦០គីឡូក្រាម សំរាប់ផែនដី ៧នួន១ហិកតា
 ពូជ១គីឡូក្រាមសំរាប់ផែនដី ១៥ ម៉ែត្រការ៉េ
 សំរាប់ស្រែក្រៅព្រំពូជស្រូវ ៧នួនពូជស្រូវ ១

ការសាបពូជស្រូវ

៣ ការប្រើប័ណ្ណ

- បាចជីអ៊ុយរ៉េ (ជីស) ១៥ ក្រាមក្នុង១ម៉ែត្រការ៉េ បន្ទាប់ពីសាប ១០-១៥ ថ្ងៃ ។
- ត្រូវពិនិត្យមើលការចែទាំទឹកអោយបានល្អដើម្បីអោយសំណោបជាប់ដុះ

ល្អតាមសំណើស ។

- ពិនិត្យមើលសត្វល្អិត ដែលបំផ្លាញ សំណោប ពិសេស សត្វទ្រីបជាដើម ។

អាយុសំណោបដែលត្រូវដក

- ស្រូវស្រាល ២០-២៥ ថ្ងៃ
- ស្រូវកណ្តាល និង ស្រូវធ្ងន់ ពី ៣០-៣៥ ថ្ងៃ

ចំណាំ

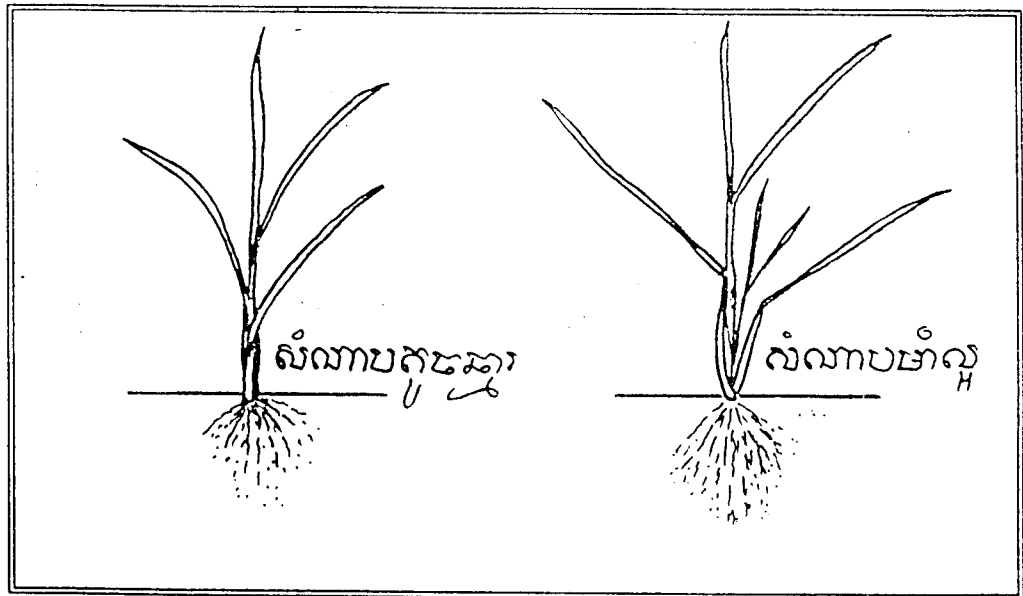
ការធ្វើសំណោបអោយបានល្អ ធ្វើអោយស្រូវសន្តូងល្អ បែកគុម្ពច្រើន ទិន្នផលខ្ពស់ ដូចជា សុភាសិត បុរាណលើកឡើងថា៖ - (សំណោបយោងដី)

៤ សំណាម

ក លក្ខណៈសំណាម ដែលអាចផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់

- សំណាមដើមថ្លោសរឹងមាំ
- ស្លឹកពណ៌បៃតងមិនចាស់ពេក ហើយមិនលឿងពេក
- កំពស់២៥-៣០ សង្កឹម៉ែត្រ (ពូជ IR)
- ស្លឹកខ្លី ឈរត្រង់ ហើយមិនបាក់ទន់
- មានបែកខ្ពែង ១-៣ ក្នុង ១ដើម(បែកត្រចៀកកាំ)
- ពុំមានរងការបំផ្លាញពីសត្វចង្រៃ និង ជំងឺ
- សំណាមខ្លីមានលក្ខណៈល្អសំរាប់ការលូតលាស់ (២០ ថ្ងៃសំរាប់ពូជ IR)

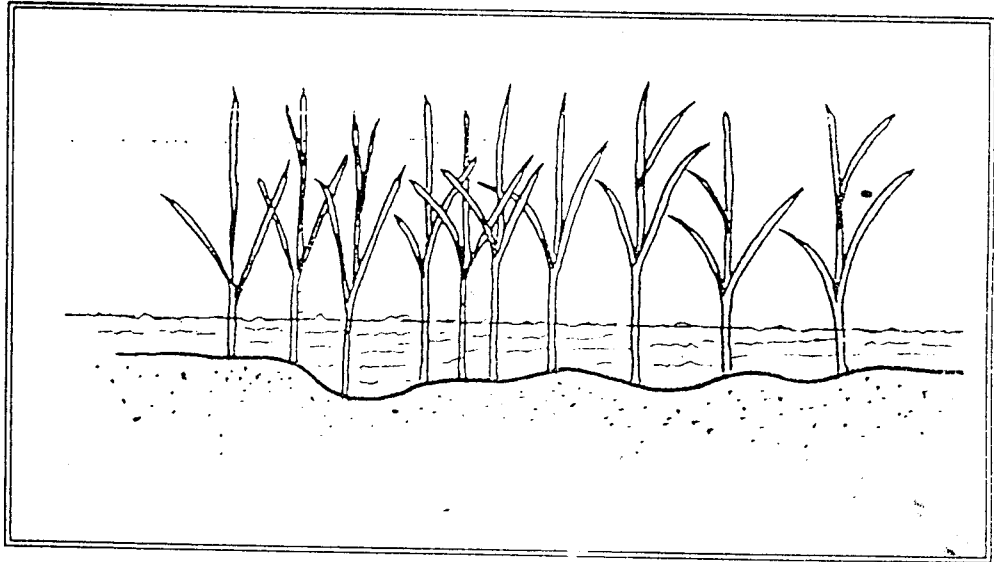
ខ ការជ្រើសរើសទីតាំងរៀបចំថ្នាលសំណាម

ចំពោះថ្នាលសំណាមគួរជ្រើសរើសទីតាំងដូចខាងក្រោមនេះ:-

- លើដីស្រែរាបស្មើ និង សំបូរជីជាតិ
- ងាយស្រួលការបញ្ជូនបញ្ជូលទឹក
- នៅឆ្ងាយពីម្លប់ឈើ
- ឆ្ងាយពីការបំផ្លាញរបស់សត្វជ្រូក មាន់ ទា ។ល ។

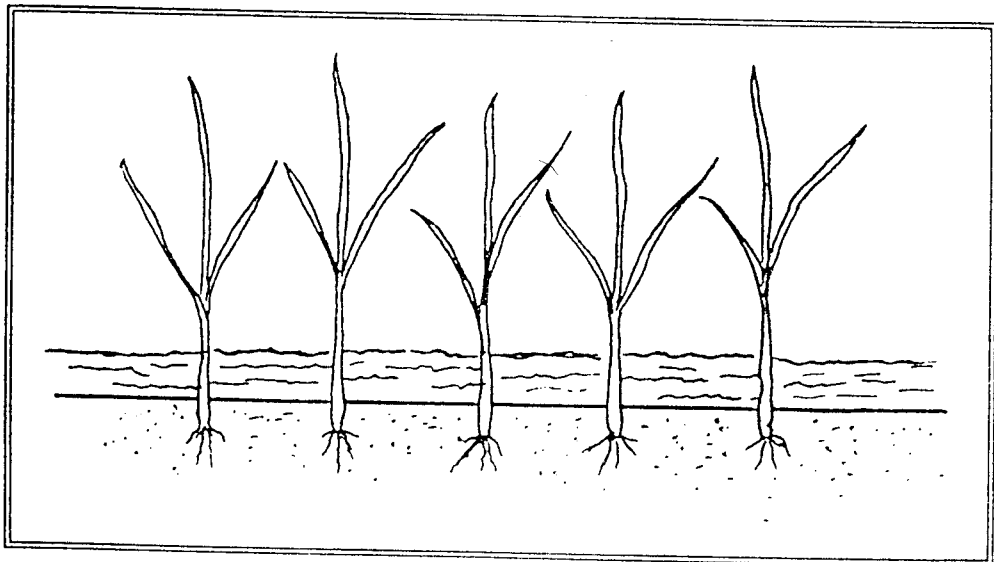
គ ការរៀបចំដី

- ការរៀបចំដី ធ្វើផ្ទាល់ពុំបានស្មើល្អវេលាវេលាវេលាធ្វើអោយមានផលលំបាក
- ពង្រាបគ្រាប់ពូជពុំបានស្មើគ្នាល្អនៅក្នុងផ្ទាល់
- ការដាក់ដីពុំបានសព្វល្អ
- ការបញ្ចេញបញ្ចូលទឹកពុំបានសព្វល្អ
- ដំណុះគ្រាប់ពុំស្មើគ្នា ការលូតលាស់របស់សំណាបមិនស្រុះគ្នា

ឃ ការរៀបចំដីផ្ទាល់សំណាបល្អ

- សំណាបមានសុខភាពល្អ ការលូតលាស់ ល្អ
- ស្ទឹងចំណេញ ផ្តល់ទិន្នផល ខ្ពស់

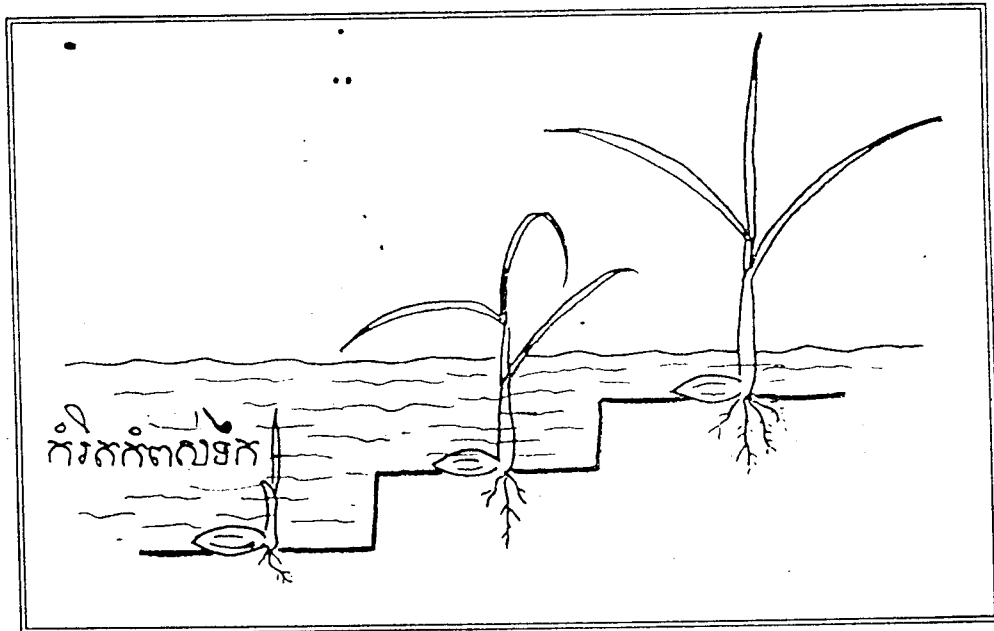

១ ការគ្រប់គ្រងទឹកនៅថ្នាលសំណាម

-កំពស់ទឹកខ្ពស់ពេក (ជ្រៅពេក) សំណាមលូតវែង តូចអាជិមទន់ ហើយ
ស្រទបស្លឹកក៏លូតវែងដែរ ។

-សំណាមតូចអា មានបួសមិនល្អ ហើយចាប់ដុះលូតលាសវិញមិនល្អ (យឺត)
ក្រោមពីស្នូង រួច ។

-ស្លឹកវែងហើយស្រយាកមកក្រោម តែងតែធ្លាក់ទោរមកជាប់នឹងដី ក្រោយ
ពេលស្នូងរួច ។

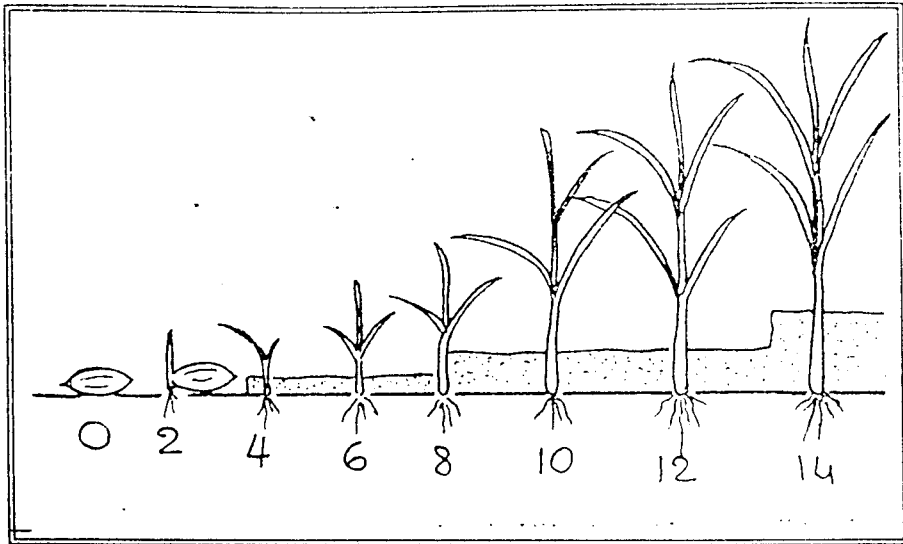

២ ការគ្រប់គ្រងទឹកនៅថ្នាលសំណាមបានល្អ

-បញ្ចូលទឹកកំពស់១-២សង្កៀមម៉ែត្រក្រោយពីសាបរួច ២-៣ ថ្ងៃ ។

-បើសិនជាថ្នាលគ្មានទឹកធ្វើអោយដីរឹងហាប់ជាហេតុនាំឱ្យគង់ដល់ការដុះ
លូតលាស់ របស់សំណាម ។

-មុនពេលដក១-២ថ្ងៃត្រូវបញ្ចូលទឹកអោយបានកំពស់១០សង្កៀមម៉ែត្រ ដើម្បី
ងាយដល់ការដក និង លាងសំអាតបួស ។

៣ ការស្ទង់

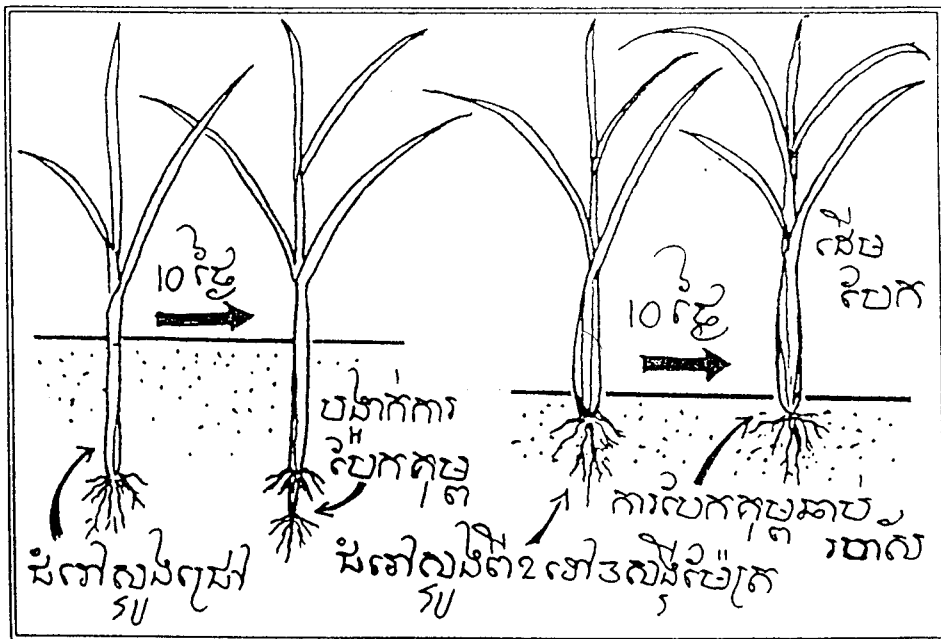
ជំណាញ់ការស្ទង់

- ដើមស្រូវផ្អាកការដុះលូតលាស់នៅពេលស្ទង់ ។ ក្រោយពេលស្ទង់រួច

២-៤ ថ្ងៃ ទើបបូសថ្មីដុះចេញមក ។

- ក្រោយពីស្ទង់រួច ៥-១០ ថ្ងៃដើមស្រូវបែក និង ដុះចេញ ។ ការស្ទង់ជ្រៅ

ពេកតែង ពន្យឺតដល់ការបែកគុម្ព ។

ការស្ទង់របៀបម៉ូឌឺណូ បែងឡ

- ធំពេញពេលវេលា

- វាយស្រួលដុំការស្ទង់

- ចន្លោះគុម្ពមិនត្រឹមត្រូវ ធ្វើអោយថយទិន្នផល ពី ២០-៣០ភាគរយ

- ស្ទង់ពួកពេកដួលដើមកាន់តែច្រើន

- រង្វិលពេលថយទិន្នផល

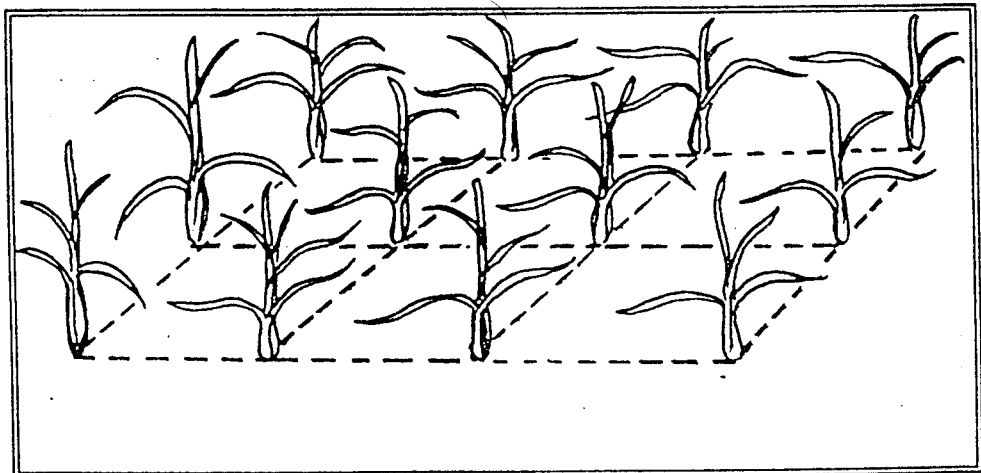
ការស្ទង់ជាជួរ

- ចន្លោះគុម្ពស្មើគ្នាល្អ

- ការដុះលូតលាស់ស្មើគ្នាល្អ

- ការទប់ទល់ជាមួយស្មៅចង្រៃមានការងាយស្រួល បើគេស្ទង់ជាជួរ ។

- ងាយស្រួលក្នុងការបាញ់ថ្នាំ បោចស្មៅ បាចជី ។

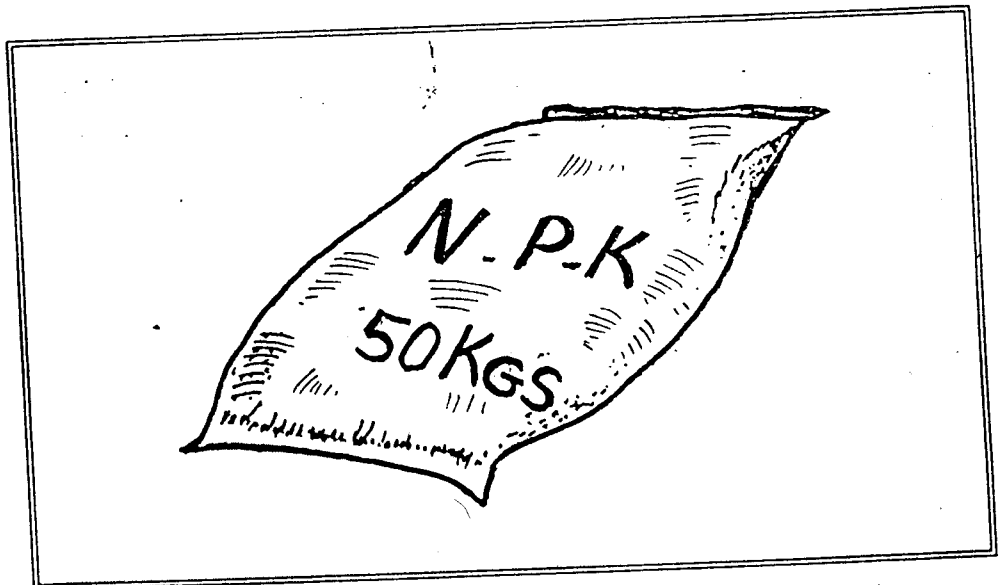

៨ តើដីមានអ្វីខ្លះ ?

- ក្នុងដីមានសារធាតុចិញ្ចឹមដែលរុក្ខជាតិត្រូវការ
- ស្រូវត្រូវការធាតុចិញ្ចឹមជាច្រើន ។ អាសូត (N) ហ្វូស្វ័រ (P) ប៉ូតាស្យូម (K) ជាធាតុចាំ ដែលស្រូវត្រូវស្រូបយកក្នុងបរិមាណយ៉ាងច្រើន ។

ម្ហូបខ្វះរបស់សារធាតុចិញ្ចឹម

- អាសូត (N) ជាធាតុមួយចូលរួមក្នុងប្រតិកម្មរស្មីសំយោគព្រះអាទិត្យជួយជំរុញ ស្រូវបែកគុម្ព បានធំ ដុះលូតលាស់បានល្អ និង ស្រូវដាក់គ្រាប់បានល្អ ។
- ហ្វូស្វ័រ (P) ជំរុញអោយការដុះលូតលាស់របស់បូសបានល្អ ស្រូវចេញផ្កាស្រុះល្អ ដឹកជញ្ជូនថាមពលនៅក្នុងដើមស្រូវ និង បង្កើនសមត្ថភាពរបស់ស្រូវក្នុងការបង្កើតកោសិកាខ្ចី ។
- ប៉ូតាស្យូម (K) ជួយសំរួលបញ្ហាទឹកនៅក្នុងដើមស្រូវធ្វើអោយដើមស្រូវធន់ទ្រាំទៅនឹង ជំងឺ ការដួលបាក់ និង ធ្វើអោយស្រូវដាក់គ្រាប់ពេញល្អ ។

រូបមន្តដែលរុក្ខាចម្រើនលឿន មាន :-

ក. ដីខ្សាច់ និង ល្បាយខ្សាច់ (ប្រភេទពូជប្រពៃណី កណ្តាល ឆ្នង ប្រភេទពូជស្រូវ ខា)

ក្នុងករណីមាន (DAP)

តម្រូវការជី : DAP=50Kg = ១ការ៉ុង

ការប្រើប្រាស់ : ចែកចេញជា ៣ ដំណាក់កាល

- + បាចទ្រាប់បាត : DAP +50Kg ទ្រាប់បាត
- ដីលាមកសត្វ ឬ កំប៉ុស្ត ១០-១៥តោនក្នុង ១ហិកតា
- ដីអ៊ុយរ៉េ ២៥ គីឡូក្រាម ទ្រាប់បាតក្នុង១ហិកតា
- + ដីបំប៉ន 25Kg Urea (ជីស) បាចនៅពេលសន្លុងមានអាយុ ១៥-៣០ថ្ងៃ ។
- + បំប៉ន 25Kg Urea (ជីស) បាចពេលស្រូវមូលដើម (កំណរកក្ករ)

ខ . ដី ឥដ្ឋ (ប្រភេទពូជប្រពៃណី កណ្តាល ធុន ប្រភេទពូជស្រូវ ខា)

ក្នុងករណីមាន (DAP)

តម្រូវការជី : DAP=75 Kg = ១ការ៉ុងកន្លះ

ការប្រើប្រាស់ : ចែកចេញជា ៣ ដំណាក់កាល

- + បាចទ្រាប់បាត : DAP +75Kg ទ្រាប់បាត
- ដីលាមកសត្វ ឬ កំប៉ុស្ត ៥-១០ តោនក្នុង ១ហិកតា
- ដីអ៊ុយរ៉េ ២៥ គីឡូក្រាម ទ្រាប់បាតក្នុង១ហិកតា
- + ដីបំប៉ន 25Kg Urea (ជីស) បាចនៅពេលសន្លុងមានអាយុ ១៥-៣០ថ្ងៃ ។
- + បំប៉ន 25Kg Urea (ជីស) បាចពេលស្រូវមូលដើម (កំណរកក្ករ)

គ . ដីខ្សាច់ និង ល្បាយខ្សាច់ (ប្រភេទពូជស្រាល IR)

ក្នុងករណីមាន (DAP)

តម្រូវការជី : DAP=50Kg = ១ការ៉ុង

ការប្រើប្រាស់ : ចែកចេញជា ៣ ដំណាក់កាល

- + បាចទ្រាប់បាត : DAP +50Kg ទ្រាប់បាត
- ដីលាមកសត្វ ឬ កំប៉ុស្ត ១៥-២៥តោនក្នុង ១ហិកតា

-ជីអ៊ុយរេ ២៥ គីឡូក្រាម ទ្រាប់បាតក្នុង១ហិកតា

+ជីបំប៉ន 12,5Kg Urea(ជីស) បាចនៅពេលសន្លុងមានអាយុ

១៥-៣០ថ្ងៃ ។

+បំប៉ន 12,5Kg Urea(ជីស) បាចពេលស្រូវមូលដើម(កំណរកកូរ)

ខ ដី ឥដ្ឋ (ប្រភេទពូជស្រូវ ស្រាល IR)

ក្នុងករណីមាន (DAP)

តម្រូវការជី : DAP=75 Kg = ១ការ៉ុងកន្លះ

ការប្រើប្រាស់ : ថែកចេញជា ៣ ដំណាក់កាល

+ បាចទ្រាប់បាត : DAP +75Kg ទ្រាប់បាត

-ជីលំអ័កសត្វ ឬ កំប៉ុស្ត ១០-១៥ តោនក្នុង ១ហិកតា

-ជីអ៊ុយរេ ២៥ គីឡូក្រាម ទ្រាប់បាតក្នុង១ហិកតា

+ជីបំប៉ន 25Kg Urea(ជីស) បាចនៅពេលសន្លុងមានអាយុ

១៥-៣០ថ្ងៃ ។

+បំប៉ន 25Kg Urea(ជីស) បាចពេលស្រូវមូលដើម(កំណរកកូរ)

ឈ ការប្រើប្រាស់ជីបំប៉ន

-មុននឹងបាចជីត្រូវបង្កូរទឹកចេញពីស្រែ ដោយទុកទឹកល្មម ដើម្បីអោយជី
រលាយសព្វទៅក្នុងដី ។

-ត្រូវសំអាតស្មៅពីក្នុងស្រែអោយស្អាត មុននឹងបាចជី ។

-ជីដែលនៅសល់ពីទ្រាប់បាត ត្រូវបាចបំប៉នស្រូវនៅក្នុងស្រែ ដោយធ្វើយ៉ាង
ណាអោយបានមុន ៥-៧ថ្ងៃ មុនស្រូវកើតកកូរ ។

ប្រការដែលត្រូវចងចាំ និង ត្រូវជៀសវាង

ដើម្បីប្រើប្រាស់ជីគីមីអោយមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់យើងត្រូវ :-

.ជីទ្រាប់បាតត្រូវប្រើលើដីស្រែដែលមានទឹកជំរៅមិនលើសពី៥ សង្កីម៉ែត្រ

.ជីទ្រាប់បាតត្រូវភ្ជួរលុបក្នុងដីស្រែមុនពេលស្លុង

.ក្រោយពេលស្លុងរួចមិនត្រូវបង្កូរទឹកចេញចោលទេ ព្រោះនាំអោយបាត់

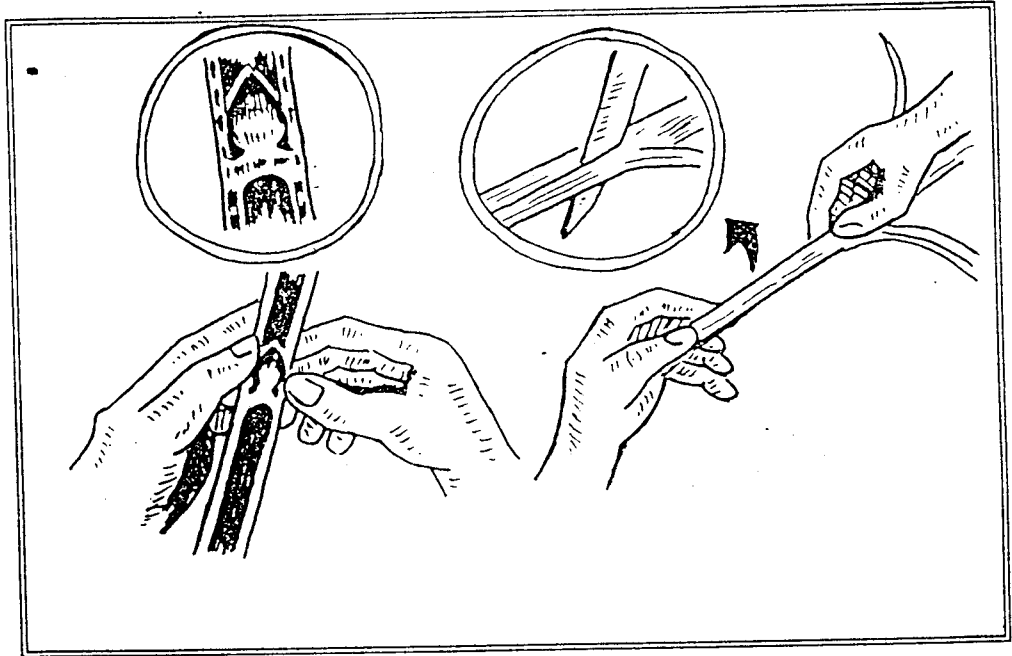

បងជិតក្នុងស្រែ ។

.មុននឹងបាចជិត្រូវបង្ហូរទឹកចេញពីស្រែដោយរក្សាទុកទឹក ប្រហែល ២-៣ សង្កឹមម៉ែត្រ ។

.មុននឹងបាចជិត្រូវបោចស្មៅអោយស្អាត ពីព្រោះស្មៅ នឹង ដណ្តើមជិតស្រូវ ។

.មុនពេលបាចជិត្រូវពិនិត្យប្រតិទិនដាំដុះអោយបានច្បាស់លាស់ ជាពិសេស ពេលស្រូវមូលដើម ។ ត្រូវយកកូនកាំបិតកាត់ដើមមេមកប្រៀបមើល បើឃើញមាន ពន្លកកករាវពណ៌ស ប៉ុនជើងចូក នោះ គឺជាពេលដែលចាំបាច់ត្រូវបំប៉នជាដាច់ខាត ។

.មុនពេលភ្លៀងធ្លាក់មិនត្រូវបាចជិតឡើយព្រោះអាចបាត់បង់ដីដោយរលាយ ហូរតាមទឹក ។

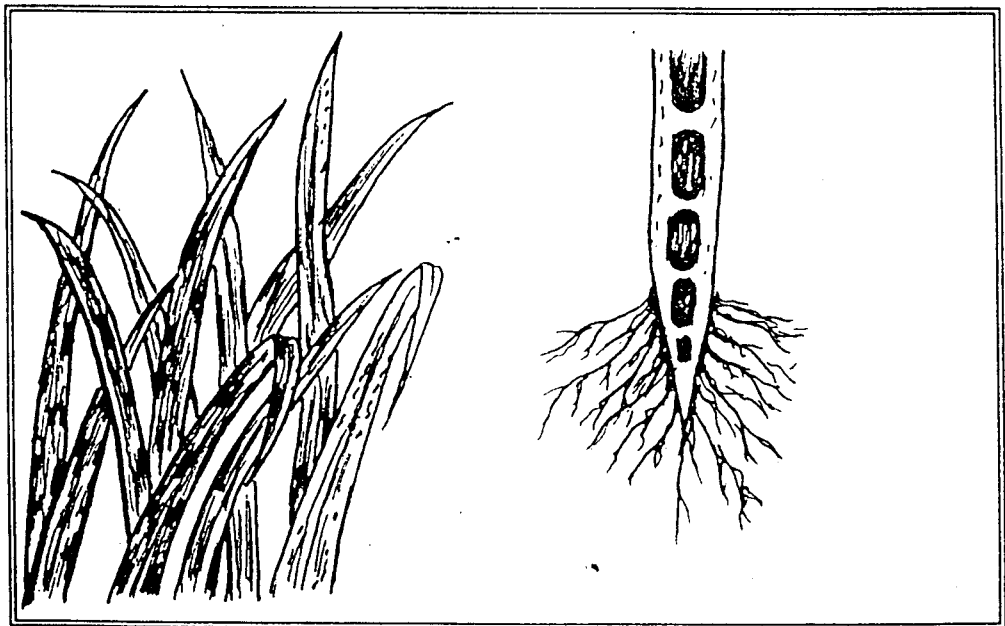
.ហាមបាចជិតបំប៉ននៅពេលស្លឹកស្រូវនៅសើម ដែលអាចធ្វើអោយរលាកស្លឹក ស្រូវ ។

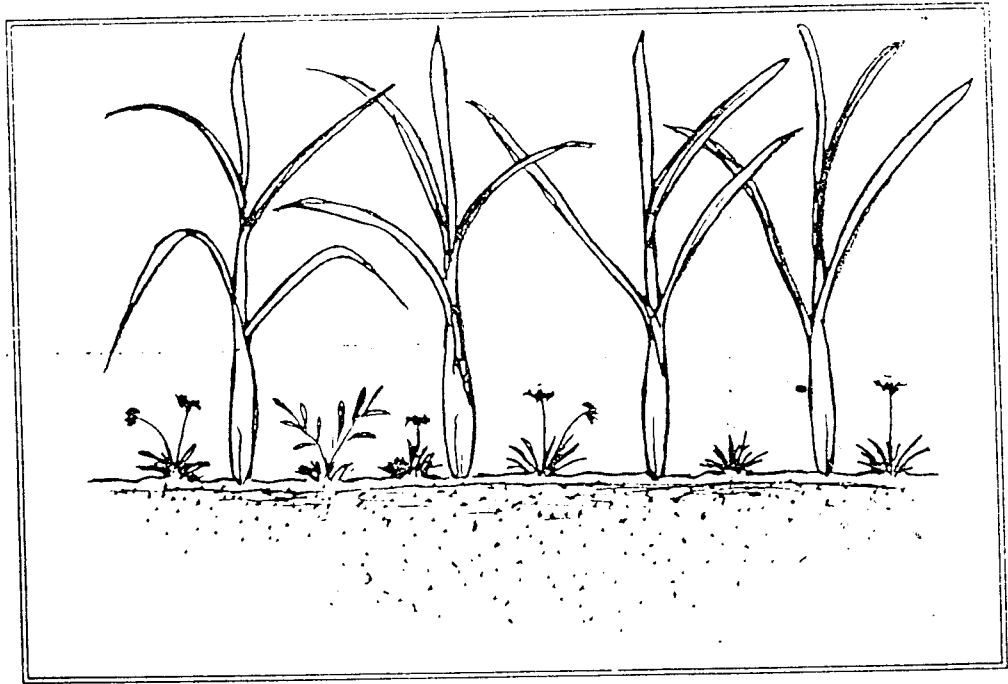
ក្នុងដំណាក់កាលស្រូវកំពុងចេញផ្កា ហាមបាច់ដី ឬ បាញ់ថ្នាំក្នុងពេល
ស្រូវកំបុងហាលផ្កា គឺចាប់ពីម៉ោង ៨ ព្រឹករហូតដល់ម៉ោង ៥ រសៀល ព្រោះ
អាចរំខានដល់ការរោយលំអង ហើយដែលអាចនាំអោយស្រូវមិនអាចដាក់
គ្រាប់បាន ។

ជៀសវាងយកដីលាមកស្រស់ៗ ឬ ជីកំប៉ុស្តដែលមិនទាន់រលួយទៅ
ដាក់ប្រើប្រាស់ ព្រោះវាធ្វើអោយរលួយឬសស្រូវ ។

ដីអាសូត (អ៊ុយរ៉េ) ហាមប្រើនៅពេលពិនិត្យឃើញស្លឹកស្រូវមាន
ពណ៌ក្រហមចុង និង ឬសស្រូវរលួយ ឬ ឬសមានពណ៌ខ្មៅ និង ធ្មុំក្លិនស្អុយ

ហាមកាចេញនៅក្នុងស្រែដែលស្ងួត ទឹក ស្រែដែលមានឆ្នោរ ជ្រើង
ឬ ពេលស្រូវកំពុងរងគ្រោះ ដោយសត្វល្អិតស៊ីបំផ្លាញ និង ជំងឺ ។

៥៧ គង់ ចន្ទៈ គុប្បក្រិយ

ឯកសារយោង

- 1 Low External Input Rice Production (LEIRP) Technology Kit .LIRP
- 2 Farmer –Proven Intergated Agriculture : Technology Information Kit .LIRP
- 3 Agroforestry Technology Information Kit
- 4 ព័ត៌មានបច្ចេកទេស ស្តីពីប្រព័ន្ធតសិកម្ម នាយកដ្ឋានក្សេមក្សានុបណ្ណាល្ញ-អង្គការ ស៊ីដេស
- 5 ផលិតកម្មស្បៀងជាលក្ខណៈ គ្រួសារ១៩៨៩ ការិយាល័យផលិតកម្ម-បណ្ណាល្ញខេត្តសៀមរាប
- 6 ការចិញ្ចឹមសត្វជ្រូកជាលក្ខណៈ គ្រួសារ ២០០១ ការិយាល័យផលិតកម្ម-បណ្ណាល្ញខេត្តសៀមរាប
- 7 ឯកសារ Poster គណៈកម្មការដំណាំឈើបូបផ្លែខេត្តតំបន់ពាយ័ព្យ ១៩៨៧
- 8 ផលិតកម្មដំណាំបន្លែ : អង្គការស៊ីដេស -កម្ពុជា ១៩៨៧
- 9 ការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះ ដោយគណៈកម្មការខេត្តតំបន់ពាយ័ព្យ
- 10 ផលិតកម្មដំណាំស្រូវ នាយកដ្ឋានក្សេមក្សានុបណ្ណាល្ញ -ឧបត្ថម្ភដោយ JICA ១៩៩៧